

משרד החינוך

פרק א' - התפתחויות במערכת החינוך

בפרק זה יוצגו נתונים מרכזיים על המגמות העיקריות במערכת החינוך. כפי שניתן לראות בטבלאות שלהלן, הגידול במספר התלמידים במערכת בין שנת הלימודים התש"ס לשנת הלימודים התשע"א צפוי לעמוד על כ- 17%. החינוך העברי גדל בתקופה זו בכ- 9% והחינוך הערבי גדל בתקופה זו בכ- 47%. תמונה דומה מתקבלת בהשוואת הגידול במספר כיתות הלימוד.

1. תלמידים בבתי הספר במערכת החינוך

תשע"א 2010/11 (תחזית)	תש"ע 2009/10 (אומדן)	תשס"ה 2004/05	תש"ס 1999/00	
כל האוכלוסייה				
1,529,000	1,502,400	1,391,500	1,304,800	סה"כ
897,000	882,100	787,100	740,300	חינוך יסודי
266,000	259,400	256,300	242,900	חטיבות ביניים
366,000	360,900	348,100	321,800	חטיבות עליונות
חינוך עברי				
1,119,000	1,100,200	1,046,600	1,025,900	סה"כ
646,000	634,500	574,500	558,600	חינוך יסודי
190,000	185,000	188,600	195,000	חטיבות ביניים
283,000	280,700	283,500	272,300	חטיבות עליונות
חינוך ערבי				
410,000	402,200	344,900	278,900	סה"כ
251,000	247,600	212,600	181,600	חינוך יסודי
76,000	74,400	67,300	47,800	חטיבות ביניים
83,000	80,200	64,600	49,500	חטיבות עליונות

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) ומשרד החינוך.¹

¹ יתכנו הבדלים בין הנתונים הסטטיסטיים לבין הנתונים לצרכי תקצוב. זאת בגלל הגדרות שונות ואוכלוסיות שונות (לדוגמא, בנתונים הסטטיסטיים נכללות לעתים אוכלוסיות שאינן מתוקצבות על-ידי משרד החינוך). הערה זו נכונה לגבי כל הנתונים הסטטיסטיים בספר הצעת התקציב הזה.

2. מספר כיתות בבתי הספר במערכת החינוך

תשע"א 2010/11 (תחזית)	תש"ע 2009/10 (אומדן)	תשס"ה 2004/05	תש"ס 1999/00	
כל האוכלוסייה				
57,800	56,860	52,140	48,978	סה"כ
35,050	34,500	30,720	28,893	חינוך יסודי
8,800	8,590	8,260	7,790	חטיבות ביניים
13,950	13,770	13,160	12,295	חטיבות עליונות
חינוך עברי				
43,900	43,200	40,570	39,614	סה"כ
26,350	25,900	23,490	22,763	חינוך יסודי
6,500	6,340	6,230	6,336	חטיבות ביניים
11,050	10,960	10,850	10,515	חטיבות עליונות
חינוך ערבי				
13,900	13,660	11,570	9,364	סה"כ
8,700	8,600	7,230	6,130	חינוך יסודי
2,300	2,250	2,030	1,454	חטיבות ביניים
2,900	2,810	2,310	1,780	חטיבות עליונות

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד החינוך.

המתאם בשיעורי הגידול במספר התלמידים ובמספר הכיתות מביא לכך שבבחינת מספר התלמידים הממוצע בכיתה, נרשמה יציבות, לרבות בפער שבין ממוצע מספר התלמידים בכיתה במגזר הערבי לבין ממוצע התלמידים במגזר העברי.

3. ממוצע תלמידים לכיתה במערכת החינוך

תשע"א 2010/11 (תחזית)	תש"ע 2009/10 (אומדן)	תשס"ה 2004/05	תש"ס 1999/00	
כל האוכלוסייה				
26.4	26.4	26.7	26.6	סה"כ
25.6	25.6	25.6	25.6	חינוך יסודי
30.2	30.2	31.0	31.2	חטיבות ביניים
26.2	26.2	26.4	26.2	חטיבות עליונות
חינוך עברי				
25.5	25.5	25.8	25.9	סה"כ
24.5	24.5	24.5	24.5	חינוך יסודי
29.2	29.2	30.3	30.8	חטיבות ביניים
25.6	25.6	26.1	25.9	חטיבות עליונות
חינוך ערבי				
29.5	29.5	29.8	29.8	סה"כ
28.8	28.8	29.4	29.6	חינוך יסודי
33.1	33.1	33.4	32.9	חטיבות ביניים
28.5	28.5	27.9	27.8	חטיבות עליונות

מקור: עיבוד מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד החינוך.

מספר משרות ההוראה במערכת החינוך גדלו בשיעור של כ-23%, כ-13% במגזר העברי ו-67% במגזר הערבי.

4. משרות הוראה בבתי הספר במערכת החינוך

תשע"א 2010/11 (תחזית)	תש"ע 2009/10 (אומדן)	תשס"ה 2004/05	תש"ס 1999/00	
כל האוכלוסייה				
112,900	111,000	92,266	91,998	סה"כ
59,800	58,800	47,684	45,326	חינוך יסודי*
19,700	19,200	17,809	17,189	חטיבות ביניים
33,400	33,000	30,773	29,483	חטיבות עליונות
חינוך עברי				
84,900	83,500	75,641	75,259	סה"כ
43,500	42,700	35,983	35,829	חינוך יסודי
14,500	14,100	13,790	14,191	חטיבות ביניים
26,900	26,700	25,868	25,239	חטיבות עליונות
חינוך ערבי				
28,000	27,500	20,625	16,739	סה"כ
16,300	16,100	11,701	9,497	חינוך יסודי
5,200	5,100	4,019	2,998	חטיבות ביניים
6,500	6,300	4,905	4,244	חטיבות עליונות

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד החינוך.

בחינה של ממוצע השעות לתלמיד במערכת החינוך מראה על עליה של כ-5.7% בתקופה האמורה, המוסברת בחלקה מיישום רפורמת אופק חדש בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים, המתפלגת בין המגזר העברי והערבי לכ-4.5% ו-14.6%, בהתאמה.

5. ממוצע שעות לתלמיד במערכת החינוך*

תשע"א 2010/11 (תחזית)	תש"ע 2009/10 (אומדן)	תשס"ה 2004/05	תש"ס 1999/00	
כל האוכלוסייה				
2.01	2.01	1.87	1.90	סה"כ
2.00	2.00	1.82	1.84	חינוך יסודי
1.78	1.78	1.67	1.70	חטיבות ביניים
2.20	2.20	2.13	2.20	חטיבות עליונות
חינוך עברי				
2.06	2.06	1.94	1.97	סה"כ
2.02	2.02	1.88	1.92	חינוך יסודי
1.83	1.83	1.75	1.75	חטיבות ביניים
2.28	2.28	2.19	2.22	חטיבות עליונות
חינוך ערבי				
1.88	1.88	1.64	1.64	סה"כ
1.95	1.95	1.65	1.57	חינוך יסודי
1.65	1.65	1.42	1.51	חטיבות ביניים
1.90	1.90	1.82	2.06	חטיבות עליונות

מקור: עיבוד מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד החינוך.

* סך השעות בכל שלב חינוך (שעות שבועיות שנתיות) חלקי מספר התלמידים בכל שלב חינוך.

בחינת מספר הזכאים לתעודת בגרות מראה על עלייה של 2 נקודות אחוז מתוך גילאי 17 בשנות הלימודים התש"ס עד התשס"ח. בתקופה זו עלה מספר הזכאים לתעודת בגרות ב-4 נקודות אחוז במגזר העברי ו-2 נקודות אחוז במגזר הערבי.

6. נבחנים וזכאים לתעודת בגרות

תשס"ח 2007/08	תשס"ה 2004/05	תשס"ב 2001/02	תש"ס 1999/00	
				כל האוכלוסייה
51,782	52,525	54,044	45,029	מספר הזכאים*
84,093	84,160	79,293	73,816	מספר הנבחנים
116,400	113,100	112,200	107,800	מספר גילאי 17
				אחוז הזכאים
62	62	68	61	מתוך הנבחנים
44	46	48	42	מתוך גילאי 17
				חינוך עברי
43,849	44,934	46,693	39,752	מספר הזכאים*
66,292	69,161	66,461	62,178	מספר הנבחנים
86,600	87,900	88,400	84,500	מספר גילאי 17
				אחוז הזכאים
66	65	70	64	מתוך הנבחנים
51	51	53	47	מתוך גילאי 17
				חינוך ערבי
7,933	7,591	7,351	5,277	מספר הזכאים*
17,801	14,999	12,832	11,638	מספר הנבחנים
29,800	25,200	23,800	21,300	מספר גילאי 17
				אחוז הזכאים
45	51	57	45	מתוך הנבחנים
27	30	31	25	מתוך גילאי 17

מקור: עיבוד מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

* הזכאים כוללים את נבחני הקיץ, נבחני מועד ב' ונבחני משנה במועד החורף הראשון.

פרק ב' - תיאור המשרד

תפקידי משרד החינוך

1. קידום המצוינות, שיפור ההישגים ורמת האיכות החינוכית, תוך צמצום הפערים החברתיים.
2. יצירת מערכת חינוך אפקטיבית ויעילה שתשרת את צרכי הפרט וצרכיה המשתנים של מדינת ישראל.
3. קידום ערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים.

תיאור היחידות השונות במשרד

מינהל ומשאבי אנוש

אגף משאבי אנוש מופקד על אישור מבנה המשרד על כל יחידותיו במסגרת שיא כוח אדם הקיים במשרד, משרות תקן, חודשי עבודה בלתי צמיתה, עובדי קבלן כוח אדם וסטודנטים. כמו כן, האגף מופקד על קליטת עובדים וטיפול בזכויותיהם, חובותיהם ופיתוחם. המינהל אחראי בנוסף על בטיחות סביבתית, בטיחותם והיערכותם לשעת חירום של כלל התלמידים במערכת החינוך, תלונות ופניות הציבור.

המזכירות הפדגוגית

המזכירות הפדגוגית היא הסמכות המקצועית העליונה בכל הנושאים הפדגוגיים במערכת החינוך, למעט הסמכויות הייחודיות של החינוך הדתי. סמכות זו כוללת את התוויית המדיניות הפדגוגית והקוריקולרית של המשרד, בכפיפות לשר ולמינהל הכללי.

המינהל הפדגוגי

המינהל הפדגוגי הוא הזרוע הביצועית המרכזית של מערכת החינוך והנהלת המשרד. המינהל הוא השותף המרכזי לגיבוש ולעיצוב החזון והמדיניות של מערכת החינוך כפי שנקבעו ע"י שר החינוך והמינהל הכללי של המשרד. המינהל הפדגוגי מופקד על התפעול ועל תהליכי הניהול של בתי הספר במערכת החינוך, הקצאת השעות למוסדות החינוך, בקרת ההישגים הלימודיים, הערכיים והחברתיים.

מינהל כח אדם בהוראה

המינהל אחראי על תנאי ההעסקה של כלל עובדי ההוראה בחינוך הקדם יסודי, יסודי, חטיבת ביניים, על יסודי ועל תיכוני. בנוסף, המינהל אחראי על שיפור מעמד המורה ומתן השכלה לאוכלוסיות מבוגרות העונות לקריטריונים המפורסמים באתר האינטרנט של המשרד.

תחת המינהל נמצא האגף לתרבות תורנית אשר עוסק במקצועות היהדות: מקרא, הלכה, אגדה, הגות וכן נושאי תרבות כלליים, שיש זיקה ביניהם לבין היהדות, כגון מוסיקה חזנות ופייטנות, אמנות יהודית חזותית ופולסטית, תולדות ישראל והיסטוריה. אגף נוסף הנמצא במינהל זה הינו אגף בכיר מוסדות תורניים אשר מרכז את התמיכה במוסדות התורניים בהתאם למבחני התמיכה המפורסמים באתר האינטרנט של משרד החינוך.

מינהל הכשרה והשתלמות עובדי הוראה

המינהל אחראי על פיתוחם המקצועי של עובדי ההוראה, החל בשלב טרום ההוראה- הכשרת המורים, כניסתם לעבודה החינוכית כמתמחים וכעובדי הוראה חדשים וליוויים במהלך עבודתם בהוראה עצמה באמצעות השתלמויות וקורסים לפיתוח מקצועי.

המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער

מינהל ארצי של בתי-הספר העל-יסודיים האזוריים-התיישבותיים, כפרי הנוער והמוסדות הפנימייתיים של משרד החינוך.

מינהל למדע וטכנולוגיה

המינהל למדע וטכנולוגיה מתמקד בהכוונת מדיניות המשרד בתחומי המדע, הטכנולוגיה ויישומי המחשב במערכת החינוך, בזיקה להתפתחויות תחומים אלה באקדמיה, בתעשייה ובחברה.

מינהל החינוך הדתי

המינהל אחראי על מתן שירות לאוכלוסיית התלמידים וההורים המבקשים חינוך ממלכתי- דתי, העמקת החינוך הציוני-דתי והתורני, שיפור רמת ההוראה והחינוך הממלכתי דתי, חיזוק אוכלוסיות התלמידים מיישובי פיתוח ושכונות מצוקה וחיזוק החברה הציונית-דתית ומוקדיה הקהילתיים.

מינהל חברה ונוער

מינהל חברה ונוער אחראי להפעלתו והכוונתו של החינוך הבלתי פורמאלי, החינוך החברתי והחינוך הערכי-לאומי.

מינהל כלכלה ותקציבים

המינהל אחראי לתכנון וקביעה של מסגרות התקציב של תוכניות העבודה לפי סדרי העדיפויות ולפי מדיניות הנהלת המשרד.

מינהל לתקשוב ומערכות מידע

מינהל תקשוב ומערכות מידע מיישם טכנולוגיות מידע ומספק שירותי מידע והדרכה להנהלת המשרד, ליחידות המשרד ולמערכת החינוך.

מחוזות משרד החינוך

מחוזות משרד החינוך הם הזרוע הביצועית של מטה משרד החינוך. המחוזות אחראיים על טיפול וניהול מערכת החינוך במחוז, תיאום עם הרשויות המקומיות ובמסגרת תקנות חינוך ממלכתי מופקדים על מכלול פעולות המשרד במחוז בהתאם למדיניות המנהל הכללי של משרד החינוך. החינוך המוכר שאינו רשמי פועל במתכונת של מחוז ארצי. החינוך המוכר שם לו כיעד ומטרה לפתח מגמות לימודיות וחינוכיות להעמקת החינוך היהודי הערכי וידיעת ארץ ישראל.

מדען ראשי

לשכת המדען הראשי במשרד החינוך אחראית על ביצוע מחקרים בתחומי העיסוק של משרד החינוך אשר נועדו לשמש תשתית לקבלת החלטות וקביעת מדיניות של משרד החינוך.

מינהל הפיתוח

המינהל לפיתוח מערכת החינוך מופקד על תכנון ומיפוי של מוסדות חינוך חדשים, הכנת פרוגרמות בדיקת תכניות אדריכליות ותקצוב בנייתם. כמו כן המינהל מופקד על מערכת ההסעות של התלמידים, שכירת מבני חינוך והצטיידות מוסדות החינוך.

טלוויזיה חינוכית

הטלוויזיה החינוכית הישראלית, המהווה יחידת סמך של משרד החינוך התרבות והספורט, מחויבת לשידור תוכניות בעלות מסרים ציבוריים, חינוכיים וערכיים, לכלל האוכלוסייה ולקבוצות בעלות צרכים מיוחדים.

הרשות הארצית למדידה ולהערכה (ראמ"ה)

ייעודה של ראמ"ה הוא לתרום לשיפור מערכת החינוך באמצעות העמדת מערך מדידה והערכה אפקטיבי שהוא חלק בלתי-נפרד מהתהליך הלימודי; פיתוח מגוון של כלי הערכה לניטור שוטף של התפתחות מערכת החינוך ולהערכת התקדמותן של תכניות חינוכיות; העמדת ממצאים הנתמכים על ידי נתונים וכלי ניתוח מדעיים לרשותם של מקבלי החלטות במערכת החינוך, לרשות חוקרים ובעלי עניין מהאקדמיה ולרשותו של כלל הציבור;

מבנה המשרד

פרק ג' - דגשים מרכזיים בהצעת התקציב

יעדים מרכזיים של משרד החינוך לשנים 2011-2012

1. העמקת החינוך לערכים ציוניים, יהודיים ודמוקרטיים.
2. מאבק באלימות ועיצוב אקלים חינוכי מיטבי.
3. שיפור ההישגים הלימודיים, תוך מיצוי הפוטנציאל של כלל תלמידי ישראל:
 - א. מבחני מדדי יעילות וצמיחה בית ספרית (מיצ"ב) ומבחנים בינלאומיים
 - 1) שיפור הדרגתי ועקבי בתוצאות מבחני המיצ"ב.
 - 2) שיפור במבחן PIRLS לאוריינות קריאה לכיתה ד' בשנת 2011;
 - 3) שיפור במבחן TIMMS במתמטיקה ומדעים לכיתה ח' בשנת 2011;
 - 4) שיפור במבחן PISA בקריאה, מתמטיקה ומדעים בשנת 2012.
 - ב. העלאת שיעור הזכאים לתעודת בגרות מלאה ואיכותית:
 - 1) שיפור קבוע והדרגתי של הזכאים לתעודות בגרות;
 - 2) עלייה במספר התלמידים הלומדים את מקצועות החובה ברמת 5 יחידות לימוד;
 - 3) עלייה במספר התלמידים הניגשים לבגרות ברמת 5 יחידות לימוד בפיזיקה, כימיה וביולוגיה.
4. ניצול מרבי של זמן הלימוד, תוך צמצום הפער בין זמן ההוראה המוקצה (ימים ושעות לימוד) לבין זמן הלימוד בפועל, הפחתה משמעותית בהיקף ההיעדרויות של מורים ותלמידים, וצמצום מספר השעות שאיננו מגיע ישירות לתלמיד.
5. צמצום פערים לימודיים, תוך צמצום היקף הנשירה של תלמידים.
6. שיפור איכות ההוראה וחיזוק מעמד המורה בחברה הישראלית, תוך הפעלת תוכניות ייחודיות לגיוס כח אדם איכותי, ליווי והדרכה צמודה למורה החדש, הטמעת מנגנון הערכת מורים לצורך קידום מקצועי בשכר, איתור המורים הכושלים במערכת והפעלת הליכי פיטורים על רקע פדגוגי, העלאת תנאי הסף לקבלה למוסדות להכשרת עובדי הוראה ופתיחת מסלול תואר שני (M.TEACH) להוראה.
7. חיזוק מעמד המנהל:
 - א. חיזוק מקצוע הניהול במערכת החינוך.
 - ב. טיפוח מנהלים פורצי דרך להובלת שיפור בבתי ספר.
 - ג. הטמעת מנגנון להערכת מנהלים.
 - ד. מתן אפשרות לניהול עצמי של בתי ספר.
8. התמקדות במקצועות הליכה וחיזוקם.
9. התאמת תוכנית הלימודים למציאות החינוכית המשתנה.
10. חיזוק החינוך המדעי – טכנולוגי:

- א. הגדלת היקף הלומדים בחינוך הטכנולוגי .
- ב. התאמת המגמות בחינוך הטכנולוגי (היקפים, תכני הלימוד, אופי הלימוד) לדרישות המשתנות של התעשייה ושל צה"ל.
- ג. הגדלת מספר התלמידים הממשיכים ללימודי טכנאי או הנדסאי.
- 11 . תקשוב מערכת החינוך והתאמתה למאה ה-21 - תחילת יישום של תוכנית אסטרטגית רב-שנתית לתקשוב מערכת החינוך בישראל.
- הנושאים המרכזיים אותם תקדם התוכנית בבתי הספר:
- א. רכישת מיומנויות הרלוונטיות לתפקוד מיטבי במאה ה-21 (אוריינות מידע ותקשורת, חשיבה ופתרון בעיות, עבודת צוות ולמידה עצמאית).
- ב. התאמה טובה יותר של ההוראה לשונות התלמידים.
- ג. שימוש בטכנולוגיה כדי לקדם את תהליכי ההוראה בכיתות (בדגש על מקצועות הליבה).
- ד. שימוש בטכנולוגיה לשיפור תהליכים אדמיניסטרטיביים בבית הספר.
- ה. צמצום המחיצות בין העולם מחוץ לבית הספר לעולם בתוך בית הספר, תוך הגברת העניין והקשב של התלמידים.
- התוכנית הרב-שנתית כוללת פריסת תשתית תקשוב בכל מערכת החינוך, וכוללת הטמעת טכנולוגיה בכיתות הלימוד, תוכניות פדגוגיות ופיתוח מקצועי של מורים, במטרה לשלב את התקשוב בשגרת ההוראה והלמידה.
- במהלך השנים 2011-2012, בכוונת המשרד ליישם את התוכנית ב-870 בתי ספר במחוזות הצפוני והדרומי וכן ב-40 בתי ספר מדגימים. כמו כן, יכללו בתוכנית 10 מכללות להכשרת עובדי הוראה.
- מטרות ויעדים אלו לשנות התקציב 2011-2012 יתורגמו לתוכנית עבודה, בהתאם למתווה התקציב שיאושר בכנסת.

הצעת תקציב משרד החינוך (סעיף 20) לשנת 2011 עומדת על 34,901,335 אלפי ש"ח הוצאה נטו ו-1,595,386 אלפי ש"ח הוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן, תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של 171,500 אלפי ש"ח.

הצעת תקציב משרד החינוך (סעיף 20) לשנת 2012 עומדת על 36,278,439 אלפי ש"ח הוצאה נטו ו-1,595,076 אלפי ש"ח הוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן, תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של 157,000 אלפי ש"ח.

הצעת תקציב הפיתוח של משרד החינוך (סעיף 60) לשנת 2011 עומדת על 627,581 אלפי ש"ח הוצאה נטו ו-829,723 אלפי ש"ח הרשאה להתחייב. הצעת תקציב הפיתוח של משרד החינוך (סעיף 60) לשנת 2012 עומדת על 676,609 אלפי ש"ח הוצאה נטו ו-959,183 אלפי ש"ח הרשאה להתחייב.

במסגרת הצעת התקציב לשנים 2011-2012 ניתן ביטוי ליעדי המשרד, כמפורט להלן:

בשנים 2009 ו-2010 התווספו לבסיס תקציב משרד החינוך 370 מיליון ש"ח עבור התוכנית האסטרטגית של משרד החינוך. תוכנית זו נועדה להביא לשיפור הישגים לימודיים במבחני המיצ"ב ובמבחנים הבינ"ל על ידי שיפור מיומנויות שפת אם, מתמטיקה ומדעים וכן העלאת שיעור הזכאים לתעודת בגרות מלאה ולהוביל לצמצום פערים וחיזוק ערכים דמוקרטיים, חברתיים, העמקת הזהות היהודית ועוד. לשם המשך מימוש תוכנית ההישגים ותוכנית תקשוב מערכת החינוך, שנושאה העיקריים הוצגו בפרק א', נוספו 410 מיליון ש"ח לתקציב משרד החינוך בשנת 2011 ועוד כ-140 מיליון ש"ח בשנת 2012, וזאת בנוסף לתוספת של 80 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב לטובת המשך תוכנית התקשוב וכן 40 מיליון ש"ח שינתנו במהלך שנת 2012.

הצעות תקציב מערכת החינוך לשנים 2011 ו-2012 כוללות תוספת בסך של כ-620 מיליון ש"ח להמשך יישום רפורמת "אופק חדש" במערכת החינוך. במסגרת "אופק חדש" מחויב כל מורה ללמד 5 שעות פרטניות בשבוע שמטרתן, בין היתר, תגבור מקצועות הליבה לתלמידים מתקשים. לצד זאת מוקצים כ-100 מיליון ש"ח, בנוסף לכ-130 מיליון ש"ח שכבר הוקצו למטרה זו, לתוספת שעות לימוד לכיתות א' ו-ב' במטרה להקטין את גודל קבוצות הלימוד במקצועות היסוד בכיתות אלו.

במערכת החינוך העל יסודית מוקצים, בהתאם להחלטת ממשלה 4018 מיום 24 באוגוסט 2008, בכל שנת לימודים, החל משנת הלימודים התש"ע וכלה בתשע"ט 30 מיליון ש"ח לצורך תוספת שעות לימוד. כמו כן, החל משנת הלימודים תשע"א מוקצים כ-200 מיליון ש"ח בכל שנת לימודים עבור הקטנת מספר התלמידים בכיתה (זאת בנוסף ל 180 מיליון ש"ח שהוקצו עד לשנת הלימודים התשע"א). במסגרת סיכום הממשלה נוספו בשנים 2011-2012 50 מיליון ש"ח לשם הקמת מרכזים טכנולוגיים, בשיתוף עם התעשייה, לשימוש החינוך הטכנולוגי, וכן 150 מיליון ש"ח לטובת חידוש מוסדות חינוך.

אתגר נוסף העומד בפני מערכת החינוך הוא אתגר ניהולי הכולל שימוש מושכל במשאבים, תוך קביעת סדרי עדיפויות, שיובילו לשיפור התפוקות ועמידה ביעדים שהוגדרו על ידי משרד החינוך.

לאור זאת, לצד התוספות התקציביות המוצגות, מקדם משרד החינוך שינויים שנועדו ליצור תשתית ארגונית תומכת לשיפור ההישגים, כמפורט להלן:

1. העצמת מעמד המנהל - המנהלים הם מנהיגי בית הספר ומובילים את העשייה החינוכית. הרחבת סמכויות המנהלים וקבלת החלטות בדרג קרוב יותר לתלמיד ולצרכיו מביאים להעלאת ההישגים החינוכיים. על מנת להגביר את הסמכות והאחריות של המנהל, מנכ"ל משרד החינוך יקים צוות יישום שיפעל ליישום הקצאת תקציב פר תלמיד ישירות לבית ספר, קביעת תוכניות עבודה על ידי מנהל בית הספר ויישומן, הקמת ועדת היגוי מלווה ודיווח על ידי המנהל אודות הכנסות והוצאות המוסד, מערכת שעות של המוסד ועוד.

2. הרחבת אזורי הרישום - מחקרים מצאו כי פתיחה מבוקרת של אזורי הרישום מביאה לשיפור בהישגי התלמידים. חוקרים טוענים כי הבחירה המבוקרת מגבירה את מעורבות ההורים, אשר תורמת אף היא לשיפור הישגי התלמידים. לאור זאת, החליטה הממשלה כי משרד החינוך יפעל לאפשר לרשויות המקומיות להרחיב את אזורי הרישום בתחומן, כך שתתאפשר בחירת בתי ספר על פי מודל שיבטיח שוויון הזדמנויות ואי מיון תלמידים.

3. הבנייה מחדש של כלי הניהול במערכת החינוך - על מנת לשקף תמונה רחבה אודות מאפייני בתי הספר השונים, בפרט בהיבטים של התשומות המועברות לבית הספר על ידי המדינה, משרד החינוך יקים מערכת נתונים אינטגרטיבית שתרכז את נתוני התשומות והתפוקות במערכת ותכלול בין היתר נתונים מהרשויות המקומיות ובעלויות החינוך² השונות.

² עמותות פרטיות, רשתות חינוך ארציות, רשויות מקומיות וכדומה שמחזיקות ברשיון להפעלת מוסדות חינוך

פרק ד' - עיקרי השינויים בהצעת התקציב

סך התוספת הריאלית לתקציב משרד החינוך (סעיף 20) עומדת על כ-2.1 מיליארד ש"ח בשנת 2011 וכמיליארד ש"ח בשנת 2012. סך התוספת הנומינלית לתקציב משרד החינוך (סעיף 20) עומדת על כ-2.5 מיליארד ש"ח משנת 2010 לשנת 2011 וכ-1.4 מיליארד ש"ח משנת 2011 לשנת 2012.

הוצאה נטו	סעיף 20	ביאור
32,418,924	תקציב מקורי לשנת 2010 (באלפי ש"ח)	
	שינויים במעבר לתקציב 2011	
369,715	החזרת מחצית דמי ההבראה	1
410,000	התוכנית האסטרטגית של משרד החינוך	2
298,880	רפורמת "אופק חדש"	3
200,000	התוכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה תוספת עבור גידול טבעי במערכת החינוך לשנות	4
312,869	הלימודים התשע"א והתשע"ב	5
102,500	חוק פיצול א'-ב'	6
30,000	תוספת שעות לימוד לעל יסודי	7
35,000	חוק חינוך חובה י"א-י"ב	8
30,000	יישום חוק השילוב	9
30,926	צו יוח"א לאבו-בסמה	10
144,913	נושאי שכר שונים	11
61,000	שונות	12
255,000	מוסדות תורניים	13
-87,300	הפחתות רוחביות	14
-8,506	הפחתת כח אדם	15
34,603,921	סה"כ תקציב לשנת 2011 במחירי 2010	
34,901,335	סה"כ תקציב לשנת 2011 במחירי 2011	
	שינויים במעבר לתקציב 2012	
140,000	התוכנית האסטרטגית של משרד החינוך	2
323,000	רפורמת "אופק חדש"	3
200,000	התוכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה תוספת עבור גידול טבעי במערכת החינוך לשנות	4
312,869	הלימודים התשע"ב והתשע"ג	5
3,500	חוק פיצול א'-ב'	6
30,000	תוספת שעות לימוד לעל יסודי	7
15,000	חוק חינוך חובה י"א-י"ב	8

הוצאה נטו	סעיף 20	ביאור
30,000		יישום חוק השילוב
23,500		נושאי שכר שונים
25,000		שונות
-45,600		הפחתות רוחביות
-4,253		הפחתת כח אדם
35,656,937	2012 במחירי 2010	סה"כ תקציב לשנת 2012
36,278,439	2012 במחירי 2012	סה"כ תקציב לשנת 2012

דברי הסבר:

1. החזר מחצית דמי ההבראה שהופחתו מבסיס תקציב משרד החינוך בשנת 2009.
2. תוספת לטובת התוכנית האסטרטגית של משרד החינוך העונה על היעדים שהוגדרו בפרק ג', בין היתר כוללת את תוכנית ההישגים ותוכנית התקשוב של מערכת החינוך.
3. תוספת ליישום הרפורמה במערכת החינוך. סך התוספת בשנים תשס"ח-תשע"ג תעמוד על למעלה מ-5 מיליארד ש"ח. הסכום כולל הרחבת יישום רפורמת "אופק חדש" בשנות הלימודים תשע"א, תשע"ב ותשע"ג.
4. תוספת עבור יישום התכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה, בהתאם להחלטת ממשלה 4016 מיום 24 באוגוסט 2008 והחלטת ממשלה 4275 מיום 27 בנובמבר 2008.
5. מימון הגידול הטבעי במערכת החינוך בשנת 2011 עבור החלק היחסי של שנות הלימודים תשע"א ותשע"ב ובשנת 2012 עבור החלק היחסי של שנות הלימודים תשע"ב ותשע"ג.
6. תוספת עבור יישום חוק לימוד חובה (תיקון מס' 28). החל משנת הלימודים תשס"ט לומדים בכיתות א' 5 שעות לימוד שבועיות במיומנויות היסוד במסגרת בה מספר התלמידים למורה אינו עולה על 20. משנת הלימודים תשע"א יורחב יישום החוק כך שבכיתות ב' ילמדו 5 שעות לימוד שבועיות במיומנויות היסוד במסגרת בה מספר התלמידים למורה אינו עולה על 20. בשנת הלימודים תשע"ג יורחב היישום בכיתות א' בחמש שעות נוספות כך שכיתות א' וכיתות ב' ילמדו סך הכל 10 שעות לימוד שבועיות ו-5 שעות לימוד שבועיות, בהתאמה, במיומנויות היסוד במסגרת בה מספר התלמידים למורה אינו עולה על 20.
7. תוספת ליישום התכנית הרב שנתית לתוספת שעות לימוד למערכת החינוך העל יסודית שנקבעה בהחלטת ממשלה 4018 מיום 24 באוגוסט 2008. על פי החלטה זו, החל משנת הלימודים תש"ע וכלה בשנת הלימודים תשע"ט יתווספו 30 מיליון ש"ח, בכל שנה לצורך תוספת שעות לימוד.
8. תוספת עבור יישום חוק לימוד חובה (תיקון מס' 29) משנת הלימודים התש"ע חל על 10% מכלל אוכלוסיית התלמידים בכיתות י"א-י"ב, משנת הלימודים התשע"א חל על 20% מכלל אוכלוסיית התלמידים בכיתות י"א-י"ב, משנת הלימודים התשע"ב חל על 35% מכלל אוכלוסיית התלמידים בכיתות י"א-י"ב, משנת הלימודים התשע"ג חל על 55% מכלל אוכלוסיית התלמידים בכיתות י"א-י"ב.

- 9 . תוספת בגין יישום חוק השילוב בשנות הלימודים תשע"א, תשע"ב ותשע"ג.
- 10 . תוספת עבור יישום צו יום חינוך ארוך ולימודי העשרה (החלה במוסדות חינוך) (תיקון) התש"ע-2009 מיום 29 בנובמבר 2009. הצו מחיל יום חינוך ארוך במועצה האזורית אבו בסמה.
- 11 . הגדלת תקציב משרד החינוך בגין תוספות כח אדם וכן העלאת שכר כתוצאה מעדכון קצובת ביגוד, הבראה ועוד. כמו כן, תוספת בסך מיליון ש"ח העברה מגג סעיף 60 עבור שכר ייעוץ אדריכלים וכן מתקציבים נושאי שכר נוספים.
- 12 . תוספות תקציביות בנושאים שונים.
- 13 . תקצוב המוסדות התורניים בהתאם להוצאה בפועל בשנים קודמות.
- 14 . הפחתות רוחביות בתקציבי משרדי הממשלה בהתאם להחלטות ממשלה.
- 15 . הפחתה בכוח אדם במשרדי הממשלה בהתאם להחלטות ממשלה.

השוואת תקציב משרד החינוך בין השנים 2010-2012

(מיליוני ש"ח, מחירים שוטפים, תקציב נטו, סעיף 20)

סעיף ותחום פעולה	נושא	תקציב מקורי בשנת 2010	הצעת תקציב לשנת 2011	% שינוי משנת 2010 לשנת 2011	הצעת תקציב לשנת 2012	% שינוי משנת 2011 לשנת 2012
20		32,418,924	34,901,335	7.6%	36,278,439	3.9%
2021	יחידות מטה	1,392,125	1,258,833	-9.5%	1,723,080	36.8%
2022	אמרכלות ועובדי משרד	595,412	647,881	8.8%	645,467	-0.3%
2023	מינהל מורים	1,781,251	1,863,749	4.6%	1,859,318	-0.2%
2024	מינהל פדגוגי-כללי	918,102	1,194,465	30%	1,189,288	-0.4%
2025	חינוך קדם יסודי	2,641,764	2,791,987	5.6%	2,800,833	0.3%
2026	חינוך יסודי	11,175,484	12,135,309	8.5%	13,011,473	7.2%
2027	חינוך על יסודי	8,269,132	8,787,991	6.27%	8,845,372	0.6%
2028	חינוך התיישבותי	2,178,958	2,335,316	7.17%	2,362,244	1.1%
2029	חינוך עצמאי ומוכר	1,551,859	1,733,606	11.7%	1,734,377	0.04%
2030	הסעות, הצטיידות ופיתוח	940,451	958,375	1.9%	947,848	-1%
2031	תרבות	36,713	35,220	-4%	34,212	-2.8%
2032	רשות הספורט	1,910	1,847	-3.2%	1,800	-2.5%
2033	טלויזיה חינוכית	81,753	81,998	0.3%	80,941	-1.2%
2038	העברה למוסדות תורניים	854,010	1,074,758	25.8%	1,042,186	-3%

הטבלה לעיל מציגה את הגידול שחל בתקציב החינוך משנת 2010 לשנים 2011 ו-2012 לפי קבוצות ההוצאה המרכזיות.

1. השינוי בתחום פעולה 2022 נובע מגידול בכח האדם במטה משרד החינוך.
2. השינוי בתחום פעולה 2021 נובע משינוי אחוז הרזרבה להתייקרויות מ- 3% בשנת 2010 ל- 2% בשנת 2011 וחזרה ל- 3% בשנת 2012.
3. השינוי בתחום פעולה 2023 נובע מתוספות שניתנו לטובת חיזוק מערך ההכשרה והשתלמויות המורים, בין היתר, כחלק מתוכנית התקשוב של מערכת החינוך.
4. השינוי בתחום פעולה 2024 נובע מתוספות לתוכניות רווחה חינוכיות, פעילויות עם נוער, תוכנית חומש למגזר האתיופי, תוספת לחינוך מבוגרים, תוכניות להעלאת אחוז הזכאים לבגרות ועוד.
5. השינויים בתחומי פעולה 2025, 2026, 2027 ו-2028 נובעים בעיקר מתוספת שעות למערכת החינוך שמקורה מרפורמת "אופק חדש" לשלבי החינוך של היסודי וחינוך הביניים, גידול טבעי במספר התלמידים, תוכנית ההישגים והתוכנית האסטרטגית של משרד החינוך, התוכנית להקטנת מספר תלמידים בכיתה ותוספת שעות הוראה למערכת החינוך העל יסודית בהתאם להחלטת הממשלה שהוצגה בביאור 7 לעיל. בנוסף, בתחום פעולה 2027 ישנה תוספת תקציב עבור חוק חינוך חובה (תיקון 29).
6. השינוי בתחום פעולה 2029 נובע מתוספת שכר לימוד לחינוך העצמאי והמוכר בגין גידול טבעי במספר התלמידים במוכר ובעצמאי.
7. השינוי בתחום פעולה 2038 נובע מתוספת תקצוב למוסדות התורניים בהתאם להוצאה בפועל בשנים קודמות.

ביאור	סעיף 60	הוצאה נטו	הרשאה להתחייב
	תקציב מקורי לשנת 2010 (באלפי ש"ח)	541,801	837,548
	שינויים במעבר לתקציב 2011		
1	התאמת בינוי כיתות לימוד		-121,825
2	חידוש מבנים	37,500	75,000
3	חיזוק מבנים לרעידות אדמה	40,000	40,000
4	העברה לסעיף 20	-1000	-1000
	סה"כ תקציב לשנת 2011 במחירי 2010	618,301	829,723
	סה"כ תקציב לשנת 2011 במחירי 2011	627,581	829,723
	שינויים במעבר לתקציב 2012		
1	התאמת בינוי כיתות לימוד		129,460
2	חידוש מבנים	37,500	
	סה"כ תקציב לשנת 2012 במחירי 2010	655,801	959,183
	סה"כ תקציב לשנת 2012 במחירי 2012	676,609	959,183

דברי הסבר:

1. התאמת תקציב ההרשאה לבניית 800 כיתות לימוד בהתאם להחלטת ממשלה 1410 מיום 18 במרץ 2007. בשנת 2012 מותאם תקציב ההרשאה לבינוי מספר כיתות הלימוד המוערך בשנת 2012.
2. לצורך חידוש מבנים מוקצים 75 מיליון ש"ח בשנים 2011-2012 כאשר תקצוב ההוצאה נטו הינו בהתאם להערכת הביצוע.
3. בהתאם להחלטת ממשלה רעד/3 מיום 7 באפריל 2010, מוקצים 40 מיליון ש"ח לתקציב משרד החינוך לטובת חיזוק מבנים לרעידות אדמה, כך שהסכום הכולל המוקצה לנושא עומד על 80 מיליון ש"ח בשנים 2011-2012.
4. העברת מיליון ש"ח מתקציב הפיתוח של משרד החינוך (סעיף 60) לתקציב השוטף של משרד החינוך (סעיף 20) עבור ייעוץ אדריכלים.

פרק ה' - ניתוח הצעת התקציב

הוצאות מרכזיות בהצעת התקציב לשנת 2011:

סעיף ותחום פעולה	נושא	הוצאה נטו	שיעור מסך תקציב ההצעה	הוצאה מותנית בהכנסה (מעל 30 מיליון ש"ח)	הרשאה להתחייב	שכ"א
20		34,901,335		1,595,386	171,500	2,092
2021	יחידות מטה	1,258,833	3.61%		103,500	
2022	אמרכלות ועובדי משרד	647,881	1.86%			1,716.5
2023	מינהל מורים	1,863,749	5.34%		29,000	
2024	מינהל פדגוגי-כללי	1,194,465	3.42%		39,000	
2025	חינוך קדם יסודי	2,791,987	8%	780,230		
2026	חינוך יסודי	12,135,309	34.77%	265,880		
2027	חינוך על יסודי	8,787,991	25.18%	325,124		
2028	חינוך התיישבותי	2,335,316	6.69%	146,947		264.5
2029	חינוך עצמאי ומוכר	1,733,606	4.97%			
2030	הסעות, הצטיידות ופיתוח	958,375	2.75%			
2031	תרבות	35,220	0.1%			
2032	רשות הספורט	1,847	0.01%			
2033	טלויזיה חינוכית	81,998	0.23%			111
2038	העברה למוסדות תורניים	1,074,758	3.08%			

הוצאות מרכזיות בהצעת התקציב לשנת 2012:

סעיף ותחום פעולה	נושא	הוצאה נטו	שיעור מסך תקציב ההצעה	הוצאה מותנית בהכנסה (מעל 30 מיליון ש"ח)	הרשאה להתחייב	שכ"א
20		36,278,439		1,595,076	157,000	2,081
2021	יחידות מטה	1,723,080	4.7%		103,500	
2022	אמרכלות ועובדי משרד	645,467	1.8%			1,706
2023	מינהל מורים	1,859,318	5.1%		14,500	
2024	מינהל פדגוגי-כללי	1,189,288	3.3%		39,000	
2025	חינוך קדם יסודי	2,800,833	7.7%	779,855		
2026	חינוך יסודי	13,011,473	35.9%	265,880		
2027	חינוך על יסודי	8,845,372	24.4%	325,124		
2028	חינוך התיישבותי	2,362,244	6.5%	146,947		264.5

סעיף ותחום פעולה	נושא	הוצאה נטו	שיעור מסך תקציב ההצעה	הוצאה מותנית בהכנסה (מעל 30 מיליון ש"ח)	הרשאה להתחייב	שכ"א
2029	חינוך עצמאי ומוכר	1,734,377	4.8%			
2030	הסעות, הצטיידות ופיתוח	947,848	2.6%			
2031	תרבות	34,212	0.1%			
2032	רשות הספורט	1,800	0.0%			
2033	טלוויזיה חינוכית	80,941	0.2%			110.5
2038	העברה למוסדות תורניים	1,042,186	2.9%			

ניתוח ההוצאות המרכזיות:

1. מהטבלאות לעיל ניתן לראות כי קבוצות ההוצאה המרכזיות של משרד החינוך הינן:
 - א. חינוך יסודי (כ- 35% מסך ההצעה) - תקצוב החינוך היסודי מורכב בעיקרו מהקצאת שעות לימוד, מימון השתתפות המדינה ברשויות המקומיות בעובדי עזר (מזכירים, שרתים וכדומה) והקצאת שירותים פרא רפואיים, שעות תקן, שירותים נלווים, סייעות טיפוליות ועוד לחינוך המיוחד.
 - ב. חינוך על יסודי (כ-25% מסך ההצעה) - תקצוב החינוך העל יסודי מורכב בעיקרו מתקצוב חטיבות הביניים ותקצוב שכר לימוד על יסודי בחטיבה העליונה.
 - 1) חטיבות הביניים - הקצאת שעות תקן לחטיבות הביניים, מימון השתתפות המדינה ברשויות המקומיות בעובדי עזר.
 - 2) שכר לימוד על יסודי - הקצאת שכר לימוד פר תלמיד בחטיבה העליונה כאשר שכר הלימוד מועבר לבעלויות החינוך בחטיבה העליונה. שכר הלימוד כולל תקצוב שעות הוראה, שכר לעובדי עזר והוצאות שאינן שכר (הצטיידות מעבדות והוצאות תחזוקה).
 - ג. חינוך קדם יסודי (כ- 8% מסך ההצעה) - מורכב בעיקרו מתקצוב גני חובה וטרם חובה.
 - 1) גני חובה - עיקר ההוצאה הינה עבור מימון גננות עובדות מדינה וכן מימון שכר עוזרות גננות לבעלויות החינוך.
 - 2) גני טרם חובה - עלות גן פר ילד הכוללת גננת, עוזרת גננת והוצאות שאינן שכר (תחזוקה).
 - ד. חינוך התיישבותי (כ- 6.5% מסך ההצעה) - עיקר ההוצאה הינו עבור אחזקת תלמידים בפנימיות, שעות הוראה למוסדות החינוך העל יסודיים הנמצאים תחת אחריות החינוך ההתיישבותי וכן מימון השתתפות שירותי העזר עבור מוסדות חינוך אלו.
 - ה. חינוך עצמאי ומוכר (כ- 5% מסך ההצעה) - עיקר ההוצאה הינו עבור שעות הוראה והשתתפות במימון שירותי עזר וכן שכר לימוד למוסדות החינוך הנמצאים תחת אחריות החינוך העצמאי ומוכר אחר.

1. מינהל מורים (כ- 5% מסך ההצעה) - עיקר ההוצאה הינו עבור שכר מורים למוסדות להכשרת עובדי הוראה וכן עבור קרנות ומענקי השתלמות לפיתוח המקצועי של עובדי ההוראה.
 2. יחידות מטה (כ- 3.6% מסך ההצעה בשנת 2011 וכ- 4.7% מסך ההצעה בשנת 2012) - עיקר ההוצאה בתחום פעולה זה הינו עבור רזרבות להתייקרויות.
 3. מינהל פדגוגי-כללי- עיקר ההוצאה הינו עבור השירות הפסיכולוגי, זהירות בדרכים, תאגיד "יד ושם", חינוך בלתי פורמאלי וחברת המתנ"סים.
2. הוצאה מותנית
- א. תחום פעולה 2025- מימון שכר גננות עובדות מדינה בגני ילדים טרום חובה על ידי קיזוז מהעברות לרשויות מקומיות בגין תשלום שכר גננת בתוך שכר לימוד לגני טרום חובה.
 - ב. תחום פעולה 2026- מימון על ידי הכנסות מרשויות מקומיות בגין חלק מימון הרשויות והורי התלמידים בפנימיות יום, תוכניות קרן קרב, הזנת תלמידים בהתאם לחוק ארוחה יומית לתלמיד, תשס"ה-2005 ותוכניות נוספות.
 - ג. תחום פעולה 2027- מימון על ידי הכנסות רשויות ובעלויות חינוך בגין הסכם שאילה והשאלת עובדי הוראה בחטיבת הביניים והחטיבה העליונה. מורים שהינם עובדי מדינה ועובדי בעלות רשאים לבחור לאחד משכורתם אצל המדינה או הבעלות ואלו מעבירות את השכר ביחס לאחוז משרת עובד ההוראה לגוף ממנו החליט עובד ההוראה לקבל את מלוא משכורתו.
 - ד. תחום פעולה 2028- מימון מהכנסות מהורים, מכירת תוצר משק חקלאי והסכם שאילה והשאלת עובדי הוראה.
3. הרשאה להתחייב
- א. תחום פעולה 2021- התקשרות רב שנתית עם חברת microsoft עבור מתן רישיונות לכלל מערכת החינוך.
 - ב. תחום פעולה 2023- התקשרות רב שנתית לתוכניות להכשרת עובדי הוראה וכן הסכם רב שנתי של מכון אבני ראשה עם קרן יד הנדיב.
 - ג. תחום פעולה 2024- מתן הרשאה עבור פיתוח תוכניות לימודים.
- כפי שניתן להיווכח חלק נכבד מהוצאות מערכת החינוך הינו בגין שעות הוראה. הטבלה שלהלן מציגה את העלות של שעת הוראה שנתית בשלבי החינוך השונים. ניתן לראות בטבלה כי עלות שעת ההוראה השבועית השנתית גדלה ככל שעולים בשלבי החינוך ועלותה גדלה עם השנים.

עלות שעת הוראה שנתית³ במערכת החינוך

במחירי תקציב

עלות כוללת של מורה אחר (3)		עלות כוללת של מורה עובד מדינה (2)		עלות לתקצוב (1)		שלב החינוך
2012	2011	2012	2011	2012	2011	
5,006.26	4,957.18	4,577.01	4,532.13	4,265.31	4,223.50	גן ילדים
5,540.57	5,486.25	5,069.81	5,020.11	4,731.08	4,684.70	יסודי רגיל
6,038.80	5,979.60	5,520.81	5,466.69	5,150.77	5,100.27	יסודי מיוחד
6,391.25	6,328.59	5,846.12	5,788.80	5,447.04	5,393.64	חטיבת ביניים
6,475.32	6,411.96	5,851.20	5,790.60	6,091.80	6,032.40	על יסודי
15,442.12	15,290.72	13,494.95	13,362.64	13,163.40	13,034.34	סמינר

בנוסף נציג עלות ממוצעת של תלמיד⁴ בחינוך העל-יסודי בשקלים חדשים במחירי תקציב 2011 ו-2012:

1. עלות ממוצעת של תלמיד – 15,188 ש"ח בשנת 2011 ו- 15,380 בשנת 2012.
2. מספר ממוצע של שעות שבועיות שנתיות לתלמיד – 1.983 בשנת 2011 ו-1.987 בשנת 2012.

³ שעת הוראה שבועית שנתית
הסבר לעמודות השונות:

1. עלות זו משקפת עלות שעת הוראה שנתית של מורה עובד מדינה, כולל כל ההפרשות הסוציאליות לעובד מדינה כאמור, למעט השתתפות המעביד בקרן ההשתלמות בשיעור של 8.4% על הרכיבים הרלוונטיים. לגבי החינוך העל יסודי העלות היא של מורה שאינו עובד מדינה.
2. עלות זו משקפת את העלות לתקצוב הנקובה בסעיף 1 לעיל בתוספת השתתפות המעביד בקרן ההשתלמות בשיעור של 8.4% על הסעיפים הרלוונטיים.
3. עלות זו משקפת את העלות המלאה של שעת הוראה שנתית של מורה שאינו עובד מדינה, לרבות כל ההפרשות הסוציאליות וחלקו של המעביד בקרן ההשתלמות ולרבות ביטול מס המעסיקים.

⁴ העלות לתלמיד מתמיינת באופן הבא:

1. 80% שכר מורים.
2. 15% שכר אחר.
3. 5% קניות.

קבוצות הוצאה מרכזיות בתקציב הפיתוח של משרד החינוך (סעיף 60)

לשנים 2011-2012

הוצאה נטו		הרשאה להתחייב		יעדי ההוצאה
2012	2011	2012	2011	
411,585	418,155	511,520	574,364	1. בינוי כיתות לימוד- גני ילדים ובתי ספר
14,740	17,200	13,100	17,200	2. הצטיידות כיתות לימוד חדשות
182,976	132,674	179,406	178,607	3. חידוש מבני חינוך
47,000	47,000	47,000	47,000	4. נגישות מוסדות חינוך
20,328	12,552	20,328	12,552	5. רזרבה לעמידה ביעד ההוצאה
676,629	627,581	771,354	829,723	סה"כ

1. בינוי כיתות לימוד כולל הצטיידות

תקצוב ההרשאה להתחייב בבינוי כיתות הלימוד כולל הצטיידות מהווה כ- 70% מסך תקציב ההרשאה להתחייב בשנים 2011-2012. תקצוב ההוצאה נטו מהווה כ- 70% מסך תקציב ההוצאה נטו בשנת 2011 וכ- 63% מסך תקציב ההוצאה נטו בשנת 2012.

2. חידוש מבני חינוך כולל נגישות מוסדות חינוך

תקצוב ההרשאה להתחייב בחידוש מבנים כולל נגישות מוסדות חינוך לאנשים עם מוגבלויות מהווה כ- 27% מסך תקציב ההרשאה להתחייב בשנת 2011 וכ- 29% מסך תקציב ההרשאה להתחייב בשנת 2012. תקצוב ההוצאה נטו מהווה כ- 29% מסך תקציב ההוצאה נטו בשנת 2011 וכ- 33% מסך תקציב ההוצאה נטו בשנת 2012.

פרק ו' - הסבר מפורט של התקציב

סכומי הצעת התקציב מפורטים בעמוד 2 עד 21 בחוברת

2021	יחידות מטה
202102	פעולות לשכת הדובר
	תקציב המיועד לפעולות לשכת דובר משרד החינוך.
202103	פעולות החשב
	תקציב המיועד לפעולות לשכת חשב משרד החינוך.
202104	פרסי ישראל
	התכנית נועדה לממן את תפעול מערך פרסי ישראל ומימון עלות הפרסים. פרסי ישראל מוענקים בתחומי המדע, היצירה ומפעל חיים, כאות ציון והערכה לאנשי שם, חוקרי ישראל, מדענים, סופרים ואנשי תרבות ואמנות ועל מפעל חיים - תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.
202105	תקשוב ומערכות מידע
	התקציב מיועד לממן ניהול מערכות בנושאים כגון מצבת המורים במערכת החינוך, הקצאות שעות התקן במערכת החינוך, מערכות תשלומים לרשויות ועוד. בנוסף, התקציב מיועד לפיתוח מערכות ליחידות המשרד השונות. מינהל תקשוב ומערכות מידע מספק שירותי מידע והדרכה להנהלת המשרד, ליחידות המשרד ולמערכת החינוך.
202107	מחקרים וסטטיסטיקה
	תקצוב רכישת שירותים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומימון מחקרים של המדען הראשי. תחום כלכלה וסטטיסטיקה מספק מידע ונתונים סטטיסטיים, כלכליים ופדגוגיים לגורמים שונים במשרד ומחוצה לו.
202108	קשרי חוץ
	התקציב מיועד למימון חברויות בארגונים בינלאומיים, כנסים והשתתפויות בועדות, פורומים וכנסים מקצועיים.
202111	מינהל החינוך הדתי
	התקציב מיועד למימון פעולות, תוכניות ומחקרים של מינהל החינוך הדתי שנועדו, בין היתר, להעמיק את החינוך הציוני-דתי והתורני במוסדות החינוך וכן לשפר את רמת ההוראה והחינוך בממלכת דתי.

202113	רזרבה לפעולות שונות
	רזרבה המיועדת למימון פעולות שונות בתחום החינוך.
202116	הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה)
	התקציב מיועד למימון פעולות הערכה ומדידה של התוכניות השונות במערכת החינוך, מימון בוחנים ומעריכים למבחנים הבינלאומיים ולמבחני מדדי יעילות וצמיחה בית ספרית (מיצ"ב) וכן מימון פיתוח כלי הערכה לתכניות חינוכיות. ראמ"ה מעמידה ממצאים הנתמכים על ידי נתונים וכלי ניתוח מדעיים לרשותם של מקבלי ההחלטות במערכת החינוך, לרשות חוקרים ובעלי עניין מהאקדמיה ולרשותו של כלל הציבור.
2022	אמרכלות ועובדי משרד
202201	עובדי משרד
	התקציב מיועד למימון שכרם של עובדי מטה משרד החינוך.
202203	השתלמות והדרכה
	התקציב מיועד למימון פעולות השתלמות והדרכה לחיזוק הידע והכישורים המקצועיים של עובדי משרד החינוך.
202204	אחזקת המשרד
	התקציב מיועד בעיקרו למימון אחזקת המשרד (ניקיון, חשמל, מים, שיפוצים וכדומה). חלק גדול מתקציב זה הינו תקורות. אגף א' נכסים ולוגיסטיקה מופקד על מתן שירותים ליחידות המשרד ולעובדיו בתחומי המינהל, הבינוי, נכסים, אחזקה ומשק.
202206	ביטחון ובטיחות במוסדות חינוך
	התקציב מיועד לממן את מאבטי משרד החינוך במטה, בפנימיות וכן העברת כסף לרשויות המקומיות לצורך מימון קציני בטיחות בבתי הספר.
2023	מינהל מורים
202301	תנאי שירות
	התקציב מיועד למימון השתתפות בפעולות ועד עובדי הוראה, השתתפות בדמי חבר באגודות מקצועיות למורים, מימון קרן לקידום מקצועי של עובדי הוראה ומימון קרן רווחה לעובדי הוראה.

- 202302 פעולות מיוחדות למורים
התקציב מיועד בעיקרו למימון פעולות עם מורים שפרשו לגמלאות וכן הוצאות הגנה משפטית לעובדי הוראה.
- 202303 תמריצים למורים
התקציב מיועד למימון תמריצים למורים שנועדו למשוך כוח אדם איכותי לאזורים או למקצועות בהם קיים מחסור במורים.
- 202305 מוסדות להכשרת מורים
התקציב מיועד למימון שכר הוראה במוסדות להכשרת מורים וכן למימון תוכניות מיוחדות להכשרת מורים.
- 202306 הלוואות מותנות לתלמידי סמינרים
התקציב מיועד למימון הלוואות מותנות לתלמידי מוסדות להכשרת עובדי הוראה למקצועות ומוסדות נדרשים ומועדפים וכן להעלאת רמת הלומדים. סכום ההלוואה המותנית נקבע בתום קליטת כל הבקשות להלוואות ובכפיפות למסגרת התקציבית המאושרת.
- 2024 מינהל פדגוגי-כללי
- 202401 תוכניות לקידום החינוך למיעוטים
התקציב נועד לממן תוכניות לקידום החינוך לבני מיעוטים. קיימים פערים בהישגים של התלמידים והבוגרים של מערכת החינוך היהודית לבין התלמידים והבוגרים של מערכת החינוך הערבית, הדרוזית והבדואית. על כן, הנהלת משרד החינוך קבעה את נושא קידום מערכת החינוך הלא-יהודית בישראל כאחד מתחומי העשייה להם מעניק המשרד עדיפות גבוהה.
- 202402 שירותי חינוך ורווחה (שח"ר)
התקציב נועד לממן פעולות שירותי רווחה חינוכיים. אגף שח"ר אחראי לקידום תלמידים מאוכלוסיות חלשות באזורי פיתוח ובשכונות מצוקה על ידי תוכניות שונות המופעלות מתחום פעולה זה.
- 202405 הוראת המקצועות – תוכניות
התקציב מיועד לתכנון ולפיתוח תוכניות לימודים, בכל תחומי הדעת, לכל הגילאים ולכל המגזרים. כמו כן, התקציב מיועד לתקצוב הספרייה הלאומית שמטרתה איסוף, שימור, טיפוח והנחלה של אוצרות הידע, המורשת והתרבות בעלי זיקה לארץ ישראל, מדינת ישראל והעם היהודי. בנוסף התקציב מיועד לתקצוב תאגיד "יד ושם", שנוסד ב-1953 על פי חוק על מנת להנציח את זכר השואה והגבורה. יד ושם מופקד על הנחלת זיכרון השואה, בין היתר, באמצעות פעילות מחקר, פרסומים וחינוך.

202408 שירות פסיכולוגי

התקציב נועד לממן שירות פסיכולוגי ייעוצי (שפ"י) לתלמידים ולצוותי מערכת החינוך. אגף שפ"י מעניק שירותים פסיכולוגיים ושירותי ייעוץ חינוכי למוסדות החינוך, לתלמידים ולהוריהם. הפסיכולוגים החינוכיים והיועצים החינוכיים משמשים גופים מקצועיים המספקים שירותי תמיכה וסיוע, פרטניים וקבוצתיים, שירותי אבחון, טיפול וייעוץ לתלמידים ולהוריהם, הדרכה והנחייה לצוותי חינוך ולהנהלות בתי הספר.

202411 כוח עזר פדגוגי – תומכי חינוך

התקציב מיועד לתגבור מערכת החינוך ב"מורות חיילות" וב"מתנדבי שירות לאומי". המתנדבים מסייעים בקליטתם של עולים חדשים, בעזרה לאוכלוסיות מצוקה ולטעוני טיפוח, בסיוע לתלמידי החינוך המיוחד ובהדרכה בנושאי מורשת וידיעת הארץ.

202412 מתנ"סים

התקציב מיועד לתקצוב החברה למתנ"סים המפעילה את מערכת המתנ"סים בישראל. תפיסתה מתבססת על עצמאות המתנ"ס הבודד, שהוא גוף משפטי בעל הנהלה ציבורית, תקציב עצמאי, ותוכנית עצמאית. המתנ"ס הבודד משיג את מקורותיו הכספיים בהתאם ליכולתו ליצור התקשרויות, ליזום תוכניות ולגבות תשלום מן החברים עבור השירותים. החברה למתנ"סים מפעילה מערכת של הדרכה והערכה למתנ"סים הפרוסים ברחבי הארץ.

202414 חינוך לא פורמאלי

התקציב מיועד למימון פעולות בחינוך הבלתי פורמאלי כגון מימון תנועות נוער ומועצת תנועות הנוער, פעילויות עם נוער מנותק ברשויות ועוד. במסגרת התכנית לקידום הפריפריה נקבע בהחלטת ממשלה מספר 3969 מיום 24 באוגוסט 2008 כי המבחנים לתמיכה בתנועות הנוער יתוקנו כך שתיתן עדיפות לתנועות הנוער להן פעילות ביישובי הפריפריה. על פי החלטת הממשלה, חלוקת התמיכות בעבור פעילות משנת 2010 ואילך מתבצעת בהתאם למבחנים המתוקנים.

202416 חינוך מבוגרים

התקציב מיועד לממן פעולות חינוך למבוגרים. האגף לחינוך מבוגרים משתתף תקציבית בהפעלת אולפנים, ומפקח במוסדות השכלה יסודית, תיכונית וחוגי השכלה.

2025 חינוך קדם יסודי

האגף לחינוך קדם-יסודי מופקד על קביעת מדיניות חינוכית-לימודית מותאמת לכ-400,000 ילדים בחינוך הרגיל ובכללם ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בגילאי שלוש עד שש, בכל המגזרים של החינוך הרשמי: ממלכתי, ממלכתי-דתי, ערבי, דרוזי וברדואי. האגף אמון על תכנון, פיתוח וקידום היישום של תכנים פדגוגיים חינוכיים, על פיתוח של שרותי חינוך והוראה, מודלים חינוכיים חדשניים, יוזמות

עדכניות, מבנים ארגוניים שונים ותכניות לימודים עתידיות.

202510 גני חובה (לגילאי 5)

התקציב מיועד למימון עלויות גן הכוללות מימון שכר גננת ועוזרת גננת על פי התקן המפורט בהמשך. הוצאות התפעול מוטלות על הרשות המקומית או הבעלות על הגן. תקן לתקצוב: בישובים נטולי מענק איזון ממשרד הפנים, כל 33 ילדים בגיל חובה מקנים תקן של גננת ועוזרת גננת. בישובים מקבלי מענק כל 31 ילדים בגילאי חובה מקנים תקן של גננת ועוזרת גננת. בגנים משולבים (שילוב הילד החריג) - משרת גננת בגן משולב היא בת 30 שעות שבועיות (ש"ש), המיועדות עבור שילוב הילד החריג. כיתת גן לחינוך מיוחד מונה בין 5 ל-12 ילדים בהתאם לסוג האבחון ומקבלת מסגרת של 30 ש"ש.

202511 גני טרום-חובה

התקציב מיועד למימון השתתפות המדינה בבעלויות על הגנים עבור שכר גננת, שכר עוזרת גננת והוצאות שאינן שכר (אחזקה) כאשר אחוז ההשתתפות הינו בהתאם לפירוט שלהלן. אוכלוסיית התלמידים בגילאי 3-4.

1. החלת לימוד חובה על גילאי 3-4

בשנה"ל תש"ס הוחל בהפעלת חוק חינוך חובה חינוך בגילאי 3-4. בישובים בהם הוחל החוק, השתתפות המשרד החל מ-1.1.04 היא בשיעור 90% מעלות גן.

2. ביתר הישובים מופעל שכר לימוד מדורג ומימון המשרד הינו 75% מעלות הגן לאחר דרגת ההנחה שניתנה להורים כמפורט להלן (בתש"ע כללה מערכת זו כ-97,500 ילדים).

גובה תשלומי ההורים נקבע ע"י הכנסה ממוצעת לנפש כאשר טבלת ההנחה מחולקת ל-10 דרגות. תלמיד בדרגה 1 משלם 10% מעלות ילד בגן ואילו תלמיד בדרגה 10 את מלוא העלות. מימון ההפרש בין גובה תשלומי ההורים לעלות המלאה שנקבעה בשכר לימוד מתחלק בין משרד החינוך (75%) ובין הרשויות המקומיות (25%).

4. חינוך מיוחד בגני טרום-חובה

תלמידים שעברו ועדות השמה לחינוך מיוחד ושובצו בגני-ילדים לחינוך מיוחד פטורים משכר לימוד.

2026 חינוך יסודי

202602 שירותי חינוך ורווחה (שח"ר)

התקציב נועד לממן פעולות שירותי רווחה חינוכיים כגון תקצוב קציני ביקור סדיר ותקצוב מועדוניות אליהן מופנים תלמידים שנמצאו זכאים לכך אחרי שעות הלימודים לקבלת שיעורי עזר וכדומה.

202609 שירותי עזר במערכת החינוך

התקציב נועד לממן הזנת תלמידים בהתאם לחוק ארוחה יומית לתלמיד התשס"ה-2005, מימון שירותי עזר הניתנים במוסדות חינוך (כגון שרתים, מזכירים וכדומה), בבתי ספר יסודיים ובחינוך המיוחד, המועסקים ע"י הרשויות המקומיות ובעלויות החינוך. עבור הכיתות של החינוך המיוחד מתוקצבות סייעות המסייעות לילדים בפעולות שגרתיות כגון פשיטת בגדים ולבישתם, פתיחת ילקוטים, נטילת ידיים, הורדה והעלאה לרכב ועוד.

תקצוב שירותי העזר נעשה בהתאם לתקן הבא:

1. שרתים - בכיתות א-ו לכל 4.44 כיתות - משרת שרת.
שיעור ההשתתפות של משרד החינוך הוא 87% לתקופה של 12 חודש, על-פי עלות נורמטיבית מוסכמת של משרה בדירוג מנהלי 16+6 שנות ותק. סה"כ משרות שרתים (כולל החינוך המיוחד) בתש"ע – 5,460 לא כולל בתי ספר בניהול עצמי.
2. מזכירים - בכיתות א-ו לכל 14 כיתות - משרת מזכיר.
שיעור ההשתתפות של משרד החינוך הוא בעלות מלאה של משרה לתקופה של 12 חודשים, לפי עלות נורמטיבית מוסכמת של משרה בדירוג מנהלי 18 + 7 שנות ותק.
סה"כ משרות מזכירים (כולל החינוך המיוחד) בתש"ע – 1,828 לא כולל בתי ספר בניהול עצמי.
3. סייעות במסגרת החינוך המיוחד - לשנת תש"ע הוקצו 6,388 משרות: 4,639 בעלות של 70% ו-2,010 בעלות של 100%. שיעור ההשתתפות של משרד החינוך הוא 70% או 100% לפי עלות נורמטיבית מוסכמת של משרה מלאה בדירוג מנהלי 11+7 שנות ותק לתקופה של 12 חודשים.

202611 תקן השעות בחינוך היסודי

התקציב נועד לממן את השעות המוקצות לחינוך היסודי.

הרפורמה בחינוך – "אופק חדש"

המשך יישום הרפורמה במערכת החינוך בעלות תקציבית כוללת המוערכת בלמעלה מ-5 מיליארד ש"ח. היבטים מרכזיים ברפורמה:

1. שינוי מבנה שבוע העבודה של המורים (תוספת שעות עבודה מול תלמידים ותוספות שעות שהייה בבית הספר עד לסך של 36 שעות).
2. קביעת מבנה שכר חדש למורים הגבוה בכ- 26% במוצע וכן מבנה שכר חדש ונפרד למנהלים.
3. שינוי הליך הפיטורין הפדגוגיים והעצמת סמכויות מנהל בית הספר.

"מדד טיפוח שטראוס" המשמש לצורך הקצאת שעות הלימוד:

בחישוב המדד כלולים כל התלמידים השייכים לחינוך היסודי הרגיל במדינת ישראל, ללא הבדל מגזר או פיקוח. עשירון הטיפוח המחושב לכל ילד מבטא את מיקומו היחסי של התלמיד בהשוואה לשאר תלמידי בית הספר היסודי הרגיל במדינה, שמספרם מגיע כיום לכ-883,620 תלמידים. כאמור, מדד הטיפוח מבוטא בעשירונים כדלקמן: אוכלוסיית התלמידים בחינוך היסודי מחולקת ל-10 קבוצות כאשר בכל

אחת מהן 10% מהתלמידים. בעשירון 10 נמצאים 10% מהתלמידים בעלי הציון הגבוה ביותר במדד, דהיינו האוכלוסייה החלשה ביותר מבחינה סוציו-אקונומית, ואילו בעשירון 1 נמצאים 10% מהתלמידים בעלי הציון הנמוך ביותר במדד, כלומר האוכלוסייה המבוססת ביותר מבחינה סוציו-אקונומית. לכל בית ספר מחושב ממוצע עשירוני הטיפוח של תלמידיו.

להלן מרכיבי המדד ומשקלם היחסי:

1. השכלת ההורה המשכיל ביותר - 40% ;
2. מרכיב הפריפריאליות - 20% ;
3. המדד הכלכלי - 20% ;
4. שילוב של ארץ הלידה וארץ מצוקה - 20% ;

עקרונות השיטה להקצאת שעות בחינוך היסודי:

1. הקצאת 36 שעות לכיתה נורמטיבית.
2. תוספת "תפילה" לבתי ספר ממ"ד, לבתי ספר של תגבור לימודי יהדות ולבתי ספר של "אל המעיין" ושל החינוך העצמאי.
3. תוספת שעות ליום חינוך ארוך.
4. תוספת שעות לכיתות גדולות יותר, כנהוג כיום בחטיבות הביניים, כתמריץ לעידודן.
5. יתרת התקציב נחלקת בהתאם למדד הטיפוח: בית ספר שמדד הטיפוח שלו גבוה יקבל תוספת של יותר שעות הוראה ביחס לבית ספר שמדד הטיפוח שלו נמוך.

יישום המדד והשיטה להקצאת שעות בתשע"א

- השימוש במדד הטיפוח החדש החל בשנת הלימודים התשס"ח בבתי הספר היסודיים. יחד עם זאת, כדי למנוע פגיעה גדולה בבתי ספר העלולים לקבל פחות שעות בעקבות שינוי השיטה, מיושמת שיטת ההקצאה בהדרגה במשך חמש שנים.
- בשנת הלימודים תשע"א תתבצע ההקצאה לפי הכללים שלהלן:
1. לכל מוסד חינוך תחושב ההקצאה על פי השיטה החדשה.
 2. ההקצאה תחושב על בסיס השעות שקיבל המוסד בתשס"ז, ותתוקן בהתאם למספר התלמידים בתשע"א.
 3. תחושב תוספת שעות לבתי ספר יחידים בישוב או לבתי ספר בהם חל יום חינוך ארוך כפי שהיה בשנת תשס"ז.
- בשנת תשע"א יקבל כל בית ספר 40% מהשעות לפי סעיף ב' לעיל ו-60% מהשעות לפי סעיף א' לעיל. אולם, אם ההקצאה שתתקבל עבור בתי ספר בחינוך הרשמי וברשת החינוך מעין החינוך התורני והחינוך העצמאי תהיה קטנה ממספר השעות לפי סעיף ג' היא תושלם למספר השעות לפי סעיף ג' לעיל.

הפעלת שעות הוראה באמצעות גורם חיצוני בשעות אלה מופעלות תכניות העשרה המשולבות ביום הלימודים בעיקר ביישובי הפריפריה, במגמה לצמצם פערים בחינוך. תכניות ההעשרה מופעלות באמצעות זכייין של משרדנו על-ידי מדריכים חיצוניים או על-ידי מורים. בבתי הספר בהם מתקיימת התכנית, מוארך יום הלימודים.

202612 חינוך מיוחד

התקציב נועד לממן בעיקר שעות לימוד, שירותים נלווים והסעות תלמידים לחינוך המיוחד כמפורט להלן.

אוכלוסיות היעד הינן תלמידי החינוך המיוחד בגילאי 3-21, שעברו ועדות השמה והושמו במסגרות חינוך מיוחד וכן תלמידים שקבלו זכאות לתכנית השילוב במסגרות החינוך הרגילות מגיל 5-18 (ביישובי הצו – בגילאי 3-4).

תכנית השילוב במסגרת החינוך הרגיל - לתמיכה בתלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות ("שילוב").

תוכנית השילוב פועלת מתוקף חוק חינוך המיוחד, פרק השילוב ד (1), המגדיר את התמיכה בתלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתה הרגילה. התוכנית נועדה לאפשר לילדים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתה הרגילה לממש בצורה טובה יותר את הפוטנציאל שלהם, ולרכוש מיומנויות שיקדמו אותם להיות חלק מהחברה גם בבגרותם וזאת באמצעות משאבי התמיכה הבאים: תמיכה מסוג הוראה ולימוד (שעות לימוד), תמיכה מסוג התאמות, תמיכה מסוג סייעת, שירותים פסיכולוגיים, ועזרים. תלמידים המצויים בתוכנית השילוב מקבלים את זכאותם למשאבי התמיכה על בסיס החלטות ועדה סטטוטורית - ועדת שילוב.

אופני תקצוב לשעות הלימוד:

קיימים שני אופני תקצוב: תקצוב סטטיסטי ותקצוב דיפרנציאלי. תקצוב סטטיסטי ניתן למסגרות חינוכיות בגין 5.4% מאוכלוסיית התלמידים. לתלמידים בעלי לקות למידה, משכל גבולי, עיכוב שפתי או התפתחותי, פיגור קל והפרעות התנהגות. תקצוב דיפרנציאלי ניתן למסגרות חינוכיות כתוספת לתקצוב הסטטיסטי, בגין תלמידים המאופיינים כבעלי הפרעות נפשיות, אוטיזם, פיגור בינוני, שיתוק מוחין ונכות פיזית, לקות ראייה, לקות שמיעה וכן תסמונות ומחלות שבגינן נדרשת תמיכה לימודית.

מרכזי תמיכה יישוביים/אזוריים - אחזקה

מרכזי התמיכה היישוביים/אזוריים (מתי"א) מיועד לשמש מערכת תומכת למסגרות החינוך הרגיל ולמסגרות החינוך המיוחד ביישום חוק החינוך המיוחד, בתחומים שנדרשת בהם היערכות ברמה יישובית או אזורית, ולהעמיד לרשות מסגרות החינוך כלים יעילים למילוי המשימות המוטלות עליהן.

פעולות החינוך המיוחד

האגף, בשיתוף האגף לתוכניות לימודים – כותב תוכניות לימודים למסגרות החינוך המיוחד ועורך

התאמות בחומר הלימוד הכללי, לאוכלוסיית התלמידים עם הצרכים המיוחדים. כמו כן, האגף בשיתוף מכללות ואוניברסיטאות מקיים השתלמויות, הדרכה, ימי עיון, סיורים מקצועיים, סקרים, מחקר ופיתוח עבור מורים, מנהלים, מפקחים, סייעות, עובדים פרא-רפואיים ואנשי המטה במשרד החינוך.

פעולות העשרה לתלמידים במסגרות החינוך המיוחד

התקשרות עם גופים ציבוריים ועמותות המטפלים באוכלוסיית תלמידי החינוך המיוחד לאספקת שירותים בתחום הספורט האתגרי, שאינם ניתנים מתוקף חוק החינוך המיוחד, בכפוף לתנאי המכרז שהתפרסם.

שעות תמיכה בחינוך המיוחד

האגף לחינוך מיוחד מקצה כ- 1,480 שעות לתמיכה לימודית לאוכלוסיות תלמידים המשולבים בחטיבות העליונות, כמפורט להלן:

1. תלמידים הנעדרים תקופה ממושכת מבית הספר עקב פציעה או מחלה.
2. תלמידים עם לקויות למידה קשות במיוחד שקבלו תמיכה מסל השילוב בחט"ב.

סייעות

בכיתות החינוך המיוחד: בגני ילדים, ובבתי ספר יסודיים ובכיתות עם תלמידים בעלי לקויות קשות בחטיבות-ביניים, מועסקת, בנוסף למורים, סייעת כיתתית. כמו כן, משובצות סייעות לתלמידים עם צרכים מיוחדים, שנמצאו זכאים להיכלל בתוכנית השילוב ולקבל תמיכה מסוג סייעת, הלומדים במערכת החינוך הרגילה. הקצאת השעות להעסקת סייעת כיתתית, הינה על-פי מפתח שנקבע בחוזר מנכ"ל נ"ח/10 (ג) סיוון, התשנ"ח - יוני 1998.

פעולות העשרה בחופשות

משרד החינוך מבקש להקנות לפעילות בחופשות במסגרת החינוך המיוחד אופי בלתי פורמאלי, שיהיה שונה מאופי הפעילויות בימי הלימוד הרגילים. התקציב לפעולות העשרה מיועד לאפשר שילובן של פעולות תרבות ונופש בתכניות החופשה.

סיוע לתלמידים מרותקים לביתם

התקציב מיועד למימון לימוד תלמידים מרותקים בביתם. אגף חינוך מיוחד מחויב במתן שירותי חינוך לתלמידים חולים המרותקים לביתם, עפ"י חוק חינוך חנינם לתלמידים חולים (2001). עמותת תל"ים שזכתה במכרז להפעלת השירות מספקת סיוע לימודי פרטני לתלמידים מרותקים לביתם, מפאת מחלה או פציעה, כדי למנוע, ככל שניתן, פערים לימודיים העלולים להיווצר בשל ההיעדרות מבית הספר.

ליווי הסעות בחינוך המיוחד

התקציב מיועד לממן ליווי בהסעות תלמידים של החינוך המיוחד למוסד הלימודים עבור תלמידים הזכאים לכך.

202615 ילדים מחוננים ומצטיינים

התקציב נועד למימון תוכניות לתלמידים מחוננים ומצטיינים וכן לפיתוח צוותי הוראה ולביצוע מחקר.

202619 תוכניות להארכת יום הלימודים

התקציב מיועד למימון חוק יום לימודים ארוך ולימודי העשרה, תשנ"ז-1997 וכן מתוקצבות פנימיות יום הנותנות מענה כולל ארגוני ופדגוגי לילדים בגני הילדים ולתלמידים בבתי הספר באזורי הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית.

2027 חינוך על יסודי

האגף לחינוך על-יסודי מופקד על כלל הפעילות החינוכית במסגרות החינוך הבאות: בתי ספר על-יסודיים מכיתות ז' עד י"ב, חטיבות-ביניים עצמאיות, חטיבות עליונות עצמאיות ובתי ספר ארבע שנתיים, כולל בתי ספר אקסטרנים ומרכזי חינוך.

202703 שעות תקן בחטיבת הביניים

התקציב מיועד למימון שעות לימוד בחטיבות הביניים.

תקן השעות בחטיבות-הביניים מורכב מסוגי השעות המרכזיים הבאים:

1. **תקן בסיסי** – ההקצאה היא לפי תקן לתלמיד ולפי תחשיב של מספר הכיתות הנורמטיביות המאושרות בשכבה (ראה טבלה מצורפת).

כיתות נורמטיביות – מספר הכיתות מחושב על פי שיבוץ תיאורטי של תלמידי החינוך הרגיל לפי שכבה. החישוב של כיתה נורמטיבית הוא כלהלן: סה"כ התלמידים בשכבה מחולק ל-40 ומעוגל כלפי מעלה. לדוגמא, בשכבה בת 90 תלמידים קיימות 3 כיתות נורמטיביות.

2. **שעות טיפוח** – לפי מדד הטיפוח בחטיבות-הביניים (הסבר על מדד הטיפוח ניתן בתחום פעולה 2026).

3. **שעות מחוז או מאגר מחוזי** – מוקצה ישירות למחוז לתגבור והעשרה, קידום תלמידים חלשים ותכניות יחודיות.

4. שעות אחרות.

הקצאת שעות התקן בחטיבות-הביניים מתבצעת על ידי אגף אמח"י. להלן טבלה לחישוב הקצאת שעות התקן בחט"ב – תשס"ט:

הקצאת שעות התקן בחטיבות הביניים – תשע"א⁵

מספר בכיתה	התלמידים	שעות התקן הבסיסי
40		43.03
39		41.89
38		40.76
37		39.63
36		38.49
35		37.69
34		37.50
33		37.31
32		37.12
31		36.93
30		36.74
29		36.55
28		36.36
27		36.17
26		35.98
25		35.79
24		35.60
23		35.41
22		35.22
21		35.03
20		34.84

202704 שירותי עזר בחטיבות-הביניים

התקציב מיועד למימון השתתפות המדינה בשירותי העזר ברשויות המקומיות ובעלויות החינוך. בחטיבות-הביניים מופעל סל שירותי עזר לתלמיד. עובדים אלה מועסקים על-ידי הרשויות המקומיות ובעלויות החינוך.

⁵ טבלה זו מיועדת לתחשיב השעות בכיתות רגילות בלבד. השעות אינן כוללות מאגר מחוזי, אך הן כוללות 5 שעות תקן לניהול, חינוך ולתפקידים.

סל שירותי עזר

סל שירותי עזר בחטיבות-הביניים דומה לזה הניתן לכיתות בחטיבה העליונה, כאשר המפתח הוא כיתה נורמטיבית בעלת תקן של 33 תלמידים בכיתה. בביה"ס בהם הוחל הקטנת מס' תלמידים בכיתה, סל השירותים הנלווים יחושב לפי מפתח של 29.5 תלמידים בכיתה.

סל השירותים מורכב מהנושאים הבאים:

נושא	תקן לכיתה	עלות תלמיד לחודש ינואר 2010 בש"ח
עובדי מינהל	1/4 משרה	45.25
עובדי שירותים	1/6.15 משרה	29.27
ספרנים ⁶	1/25 משרה	7.94
ע. סיוע	1/3.8 משרה	50.21
רכז חינוך ⁷	1/60 משרה	5.25
סה"כ		137.92

סה"כ עלות שירותים נלווים לתלמיד - 137.92 ש"ח במחירי ינואר 2010 .

סה"כ עלות שירותים נלווים לתלמיד בהם מופעל אופק פדגוגי – 132.67 במחירי ינואר 2010.

על-פי החלטת הוועדה לקביעת תקני סיוע בבתי ספר על-יסודיים וחטיבות-ביניים מ-23.3.03 תקן הסיוע מיועד לטכנאי מעבדה ללימודי מדעים, מתאם מחשוב בית ספרי, מפעיל ציוד אור-קולי (כולל ציוד דיגיטלי מודרני).

202705 הוראת המקצועות תוכניות

התקציב נועד לממן מתן שיעורי עזר לעולים בשלב החינוך העל יסודי, תקצוב שעות הוראת ערבית, תקצוב שעות להוראת האידיש והצרפתית, מתן מענה טיפולי רפואי ראשוני לתלמידים במוסדות החינוך לכל הגילאים ולכל המגזרים וכן השתלמויות, הדרכה ולימודי עזרה ראשונה לכיתות י' לכל המגזרים.

202706 חינוך טכנולוגי ומדעי – המינהל למדע וטכנולוגיה

התקציב מיועד למימון פעולות מינהל מדע וטכנולוגיה, הצטיידות ותמיכות בחינוך הטכנולוגי. מדיניות המשרד בתחומי המדע, הטכנולוגיה ויישומי המחשב כוללת היערכות פדגוגית וארגונית (שתתורגם לרפורמות, תכניות לימוד, חומרי למידה, פרויקטים וניסויים עדכניים), פיתוח תשתית אנושית (פיתוח מקצועי של מורים והשתלמותם), טיפוח תשתיות פיזיות (מעבדות למדעים, טכנולוגיות ומחשבים והצטיידותם), וכן הפעלת תכניות ייחודיות (לקידום הישגי תלמידים בתחומי מדע וטכנולוגיה

⁶ ספרן מקצועי בעל הכשרה מוכרת בספרנות
⁷ אינו כלול בסל חט"ב עצמאית באופן פדגוג

על-פי סטנדרטים לאומיים ובינלאומיים, הטמעת נושאים אקטואליים חדשניים ועוד).

202709 שכר לימוד על-יסודי (חטיבות עליונות) ותמיכה בבתי ספר
התקציב מיועד למימון שכר לימוד בחטיבה העליונה. ההקצאה של המשרד היא לפי תקן לתלמיד. בתשלומי שכר הלימוד בחטיבה העליונה משרד החינוך משתתף בתקציבי הרשויות המקומיות ובעלויות החינוך האחרות. תשלומי שכר הלימוד מיועדים בעיקר לתשלומי שכר המורים ע"פ פרופיל המורים, וכן לתשלום שכר השרתים, המזכירים, עובדי הסיוע ועובדי אחזקה אחרים וכן לרכישת ציוד והוצאות אחרות. מערכת החינוך בחטיבה העליונה מופעלת על ידי הרשויות המקומיות ובעלויות חינוך אחרות, כגון בעלויות החינוך הטכנולוגיות (אורט, עמל, אמי"ת) וגורמים ציבוריים ופרטיים אחרים, וממומנת בעיקרה על ידי משרד החינוך.

החלת חוק לימוד חובה על כיתות יא'- יב', על פי תיקון 29 לחוק, תתבצע באופן הדרגתי על פני 5 שנים תוך מתן דגש על החזרת התלמידים הנושרים למסגרות לימוד מותאמות, בעיקר בהכשרה טכנולוגית. בין היתר הדבר ייעשה על ידי שילוב מסגרות חדשניות של נושרים ותלמידים בסיכון לנשירה בתוך מסגרות לימוד קיימות. החלת החוק תתבצע בעבודת מטה משותפת עם משרד התמ"ת.

202710 אגף הבחינות
תקצוב לוגיסטיקה של מערכת הבחינות, עריכת הבחינות, עלות משגיחים ומעריכים.
אגף הבחינות מופקד על קיום בחינות הבגרות לסוגיהן בכל המוסדות לחינוך על-יסודי בארץ (הן בפיקוח משרד החינוך והן בפיקוח משרד העבודה) וכן לביצוע בחינות הבגרות לנבחנים חיצוניים (אקסטרניים), בחינות להסמכת טכנאים והנדסאים, בחינות לחיילים ולנבחנים השוהים בחו"ל.

202711 מלגות ומענקים לתלמידים
תקצוב מלגות לתלמידים בכלל מערכת החינוך, על פי קריטריונים סוציו-אקונומיים. הפעלת מערך הסיוע לתלמידים במערכת החינוך מתבצעת על-ידי גוף חיצוני הזוכה במכרז, כאשר מפתח ההקצאה הינו פר-תלמיד. חישוב תקציב המלגות לבתי הספר, מורכב משכבת הגיל ומדד הטיפוח של כל מוסד וזאת כדי לאתר את בתי הספר עם האוכלוסיות הנזקקות ביותר. כמו כן קיימת הקצאה למלגות עפ"י צרכים של יחידות המשרד המתבצעות גם הן באמצעות הזכיין במכרז.

202712 קידום ועידוד החינוך העל-יסודי והעל-תיכוני
התקציב מיועד למימון המכינות והמכללות הקדם אקדמיות והקדם צבאיות.
מטרת הפרויקט הינה סיוע לבוגרי חטיבות-עליונות בהשלמת תעודת בגרות והכנה לקראת לימודים אקדמיים. הזכאות נקבעת על פי קריטריונים של המשרד וכוללת השתתפות בשכר לימוד ו/או מלגת קיום. על-פי צרכים מיוחדים של אוכלוסיות שונות, מגדיר המשרד קבוצות מיוחדות כגון עולי אתיופיה, בעלי חסך לימודי גבוה וכדומה. הקריטריונים לבחירה ודירוג היקף הסיוע מתבססים על הנתונים הבאים:
1. רמת הישגים לימודיים.

2. שירות צבאי.
 3. רקע סוציו-אקונומי.
 4. גיל.
 5. סוג מכינה קדם אקדמית.
 6. רמת ההכנסות של ההורים.
- במסגרת הפרויקט מתבצע תכנון, פיקוח, אישור ומעקב אחר הפעלת המכינות לסוגיהן השונים.

נתונים כמותיים:

1. 45 מכינות.
2. כ-12,000 תלמידים לשנה, מתוכם 75% מקבלי פטור מלא או חלקי משכר לימוד.
3. כ-40% מהתלמידים זכאים למלגת קיום הניתנת ע"י משרד הביטחון ומינהל הסטודנטים.
4. אוכלוסיית התלמידים כוללת בין היתר כ-900 תלמידים יוצאי אתיופיה.
5. הפרויקט ממומן על ידי 3 גורמים, משרד החינוך, המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה) ומשרד הביטחון, כאשר משרד החינוך מרכז את הפרויקט.

2028 חינוך התיישבותי

התקציב מיועד למימון אחזקת תלמידים בפנימיות, תשלום שכר מורים ושכר לימוד בבתי הספר שבאחריות החינוך התיישבותי, מימון החינוך החקלאי והימי.

2029 החינוך המוכר שאינו רשמי

202908 החינוך העצמאי

התקציב מיועד למימון פעולות החינוך העצמאי, תשלומי שכר מורים והשתתפות במימון עובדי עזר. החינוך העצמאי נועד לתת שירות חינוכי ומנהלי לתלמידים הזכאים לכך במוסדותיו על-פי חוקי החינוך. החינוך העצמאי מטופל במסגרת האגף הבכיר לחינוך מוכר שאינו רשמי, המפקח מבחינה פדגוגית ומנהלית על מוסדות החינוך העצמאי, על הנהגת תכנית היסוד בהם, על תכנון התקציב וביצועו ועל הפעלה תקינה של בתי-הספר, בכל הרמות והדרגות. כמו כן המשרד כולל את תלמודי התורה (תת"ם) שהם מוסדות "פטור" המסונפים מנהלית למרכז החינוך העצמאי, המפעיל עבורם את הקצאת משאבי המשרד למטרות החינוך וההוראה.

מוסדות "פטור" - תלמודי תורה – תת"ם

הם מוסדות שהוכרו על-ידי מערכת החינוך כפטורים ממילוי התנאים הכלליים של מערכת החינוך ונקבעו להם תנאים מיוחדים הפוטרים אותם ממילוי הוראות חוק לימוד חובה. מוסדות הפטור יתוקצבו בשנה"ל תשע"א לפי שיטת התקצוב של תקן דיפרנציאלי לתלמיד ובהתאם למפתחות התקצוב. תקציב השעות במוסד חינוכי במעמד פטור יהיה בהתאם להחלטות על מפתחות

התקציב. בשנת הלימודים תש"ע למדו 43,747 ילדים בתלמודי תורה במוסדות שליד החינוך העצמאי ו- 1,170 ילדים בתלמודי תורה במוסדות שליד מעיין החינוך התורני.

202910 חינוך מוכר

התקציב מיועד למימון החינוך המוכר שאינו רשמי בעיקר תשלומי שכר מורים והשתתפות בעובדי עזר. החינוך המוכר על מוסדותיו פועל בפריסה ארצית וכפוף להנחיות האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי. האגף מפקח מבחינה פדגוגית ומנהלית על מוסדות החינוך המוכרים, על הנהגת מוסדות חינוך יסודיים וגני ילדים של מיעוטים. כמו-כן, האגף מתקצב ומבצע את תקציבי החינוך המוכר בכל הרמות והדרגות, מקיים מערך של מעקב ובקרה על ניהול תקין ועמידה בתנאי הרישוי וההכרה. לאחר שבית הספר הוכר על ידי שר החינוך, התלמידים ממלאים את חוק לימוד חובה. ערך השעה לתלמיד נקבע לפי פרופיל בית הספר, דהיינו, רמת המורים, דרגתם, ותק והיקף משרה. התשלום המועבר בגין התלמידים הוא לפי תחשיב של פרופיל המוסד. מספר השעות כפי שנקבע לכל מוסד לפי תקן דיפרנציאלי לתלמיד. חישוב הוותק מתחיל משנה ראשונה עד 30 שנה.

202915 מעיין החינוך התורני

התקציב מיועד למימון פעולות מעיין החינוך התורני, תשלומי שכר מורים והשתתפות בעובדי עזר. על-פי תיקון חוק יסודות התקציב הכירה הממשלה במרכז מעיין החינוך התורני בארץ-ישראל לצורך תמיכה. על-פי תיקון זה התמיכה תעשה באמות מידה שוות לתאגיד מרכז החינוך העצמאי למטרות חינוך בלבד ועל פי קריטריונים שווים, ענייניים ואחידים כמו לכלל ילדי ישראל.

2030 הסעות הצטיידות ופיתוח

203003 ישובים נתמכים השתתפות בשכר דירה

התקציב מיועד למימון השתתפות בשכר דירה. מטרת השתתפות שכר הדירה היא להבטיח כיתות לימוד לתלמידים במערכת החינוך הרשמית בגילאי חובה בלבד. בתש"ע היו 1,450 כיתות שכורות במבנים קיימים, כולל כיתות גן שכורות הכלולות בצו שר החינוך להפעלת גנים בגילאי 3-4. השתתפות משרד החינוך היא בשיעור 75% מדמי השכירות עבור כיתות בחינוך חובה ו-50% בכיתות גן מעורבות (שילוב גני טרום חובה וחובה). העלות המירבית לחישוב ההשתתפות הינה 1,035 ש"ח לכיתה. אגף הסעות והצטיידות מסייע לרשויות המקומיות הכלולות בצו שר החינוך להפעלת גנים עבור ילדים בגילאי 3-4 בהצטיידות חד-פעמית. בתש"ע השתתף המשרד בהצטיידות 32 גנים בעלות של 24,000 ש"ח לכיתה.

חימום ומיזוג- משרד החינוך מסייע בהוצאות שוטפות לחימום ולמיזוג במוסדות חינוך בישובים ובחידוש מערכות חימום שיוצאות מכלל שימוש או רכישת אמצעי חימום חדשים.

203005 הסעות תלמידים
 התקציב מיועד למימון השתתפות משרד החינוך בהסעות תלמידים בהתאם לכללי הזכאות המופיעים בחוזר המנהל הכללי ס"ז / 8 (ג) ניסן התשס"ז – אפריל 2007. הרשויות המקומיות והאזוריות מקיימות את מערכת ההסעות עבור תלמידיהן.
 בנוסף, ניתן סיוע תקציבי לרכישת אוטובוסים להסעות תלמידים למועצות האזוריות. ניתן בהתאם להחלטות הוועדה הבין-משרדית המשותפת למשרדי האוצר, הפנים, התחבורה, החינוך ומרכז המועצות האזוריות (כ-30 אוטובוסים נרכשים מדי שנה למועצות האזוריות).

203006 הסעות מורים לבתי ספר
 התקציב מיועד למימון הסעות מורים.

203011 מענקים לפיתוח מתקני מבני תרבות ספורט מתנ"סים ונוער
 התקציב נועד לממן סיוע בהקצבות לגופים שונים בישראל, להקמה ופיתוח מתקני חינוך להכרת הארץ ושמירת הטבע, פיתוח והפעלת אכסניות נוער.
 התקציב מיועד עבור:

1. תמיכה בהקמת מתקני הדרכה ואירוח בנושאי הגנת הטבע והכרת הארץ, תמיכה בשיפוצים ושיפורים פיזיים של המתקנים הנ"ל ותמיכה ברכישת ציוד תקני וקבוע. תמיכה בקיום פעילות קהילתית בנושאי הגנת הטבע והכרת הארץ.
2. תמיכה בהקמת אכסניות נוער, בשיפוץ ושיפור המבנים הפיזיים ולרכישת ציוד תקני קבוע.
3. תמיכה בשיפוצים ב"יד ושם".

203015 שיפוצים והצטיידות בבתי הספר
 התקציב נועד לממן שיפוצי מוסדות חינוך. התקציב מועבר לרשות המקומית אשר מבצעת את השיפוץ.

2031 תרבות

203120 מוסדות להשכלה
 התקציב מיועד לתמיכה במכללות ומוסדות על-תיכוניים, מדרשות ומוסדות חינוך מבוגרים והמועצה להשכלה גבוהה ביו"ש.

203122 תרבות יהודית
 התקציב מיועד למימון פעולות תרבות יהודית.

2032 רשות הספורט

203202 חינוך גופני בבתי הספר

התקציב נועד לסייע לפיקוח על החינוך הגופני בקיום השתלמויות למורים, ברכישת ציוד לבתי הספר ובהוצאה לאור של תכניות לפעילות גופנית.

2033 טלוויזיה חינוכית

התקציב מיועד למימון הפקת ורכישת תוכניות חינוכיות ומימון שכר עובדי הטלוויזיה החינוכית.

2038 העברות למוסדות תורניים

התקציב מיועד למימון התמיכה במוסדות תורניים בהתאם למבחני התמיכה המפורסמים באתר האינטרנט של המשרד.

סוגי המוסדות הנתמכים הם: כוללים, ישיבות גבוהות, ישיבות הסדר, מדרשות לבנות, תוכנית האלף, כולל לגמלאים, מסגרות תורניות אקדמאים ואסירים, ארגוני גג של הישיבות בישראל וגרעינים תורניים. התמיכה בכוללים, במוסדות תורה ובישיבות הסדר נעשית בהתאם לעקרונות שנקבעו בהחלטות הממשלה וכאמור במבחנים לחלוקת כספים שנקבעו בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה ופורסמו לציבור.

התקציב לתמיכה במוסדות הוא תקציב מסגרת: התעריף פר תלמיד ייגזר מסוג המוסד בו הוא לומד, ממספרם הכולל של התלמידים במוסדות מסוג זה ובכלל המוסדות, ומהתקציב הקיים לנושא התמיכה. סכום התמיכה לכל מוסד תורני ייקבע כחלק היחסי מכלל התקציב לתמיכה במוסדות לימוד תורניים, בהתאם לחלק היחסי של מספר תלמידים מסוג מסוים הלומדים באותו מוסד מתוך מספר התלמידים הכולל מאותו סוג תלמידים הלומדים בכל המוסדות התורניים, בהתאם לדיווחים שהתקבלו מהמוסדות במועדים הקובעים. מוסד, יהיה זכאי לתמיכה, רק אם מספר התלמידים בו הוא לפי דרישת הסף באותו סוג. לדוגמא: לפחות 40 תלמידים בישיבה או 15 בכולל.

לעניין תשלום גמלת הבטחת הכנסה לאברכי כוללים פסק בג"ץ (4124/00) כי הסעיף התקציבי פוגע פגיעה שאינה מידתית בזכות לשוויון. על כן, בהצעות התקציב לשנים 2011-2012 הסכום המיועד לגמלת הבטחת הכנסה יוקצה לאחר בחינת הנושא בהתייחס לפסיקה זו.

תקציב פיתוח - משרד החינוך (סעיף 60)

פירוט הסכומים מופיע בעמוד 22 עד עמוד 25 בחוברת

6002 תוכנית פיתוח חינוך

התקציב מיועד לבניית כיתות לימוד.

משאבים אלה באים לענות על הצרכים הנובעים מהגידול הטבעי ומהגירה פנימית של האוכלוסייה.

לצורך זה מבצע המינהל לפיתוח מהלכי תכנון, הפקת פרוגרמות חינוכיות ופיזיות והקצאת משאבים. מפתחות תקצוב הבנייה נקבעים על פי המלצותיה של ועדת עלות משותפת למשרד החינוך, משרד האוצר, מפעל הפיס והרשויות המקומיות.

בתאריך 18.3.2007 התקבלה החלטת ממשלה בדבר תכנית החומש לבניית 8,000 כיתות לימוד בשנים 2007-2011, מהן לפחות 1,000 כיתות לצורך צמצום מספר הכיתות הלא תקניות במערכת החינוך.

העברת הכספים לרשות המקומית הינה בהתאם לקצב התקדמות הבנייה:

30% מענק - עם התחלת הבנייה.

30% מענק - עם גמר שלד הבניין.

30% מענק - עם גמר הטיח והריצוף (מותנה בקבלת דו"ח מצאי- פיזי של השטח שנבנה).

10% מענק - עם גמר סופי של הבנייה ופיתוח השטח.

העלות למ"ר כוללת בנוסף לבנייה את המרכיבים הבאים בלבד:

א. הכשרת שטח המגרש.

ב. ציוד קבוע המותקן בעת הבנייה, כגון כיורים, ארונות קבועים וכו'.

ג. פיתוח חצר בית הספר: הצללה, גינות, גדר, שערים, מתקן אשפה, שבילי כניסה וגישה, ברזיות, ביתן שמירה, שטח מרוצף להתכנסויות, מגרש ספורט משולב ומואר, חיבור חשמל, מים וכיור בחצר, מתקני חצר בגני ילדים.

ד. הוצאות תכנון ופיקוח.

2. מפתח עלות בנייה

א. בחודש יולי 1999 נקבע מפתח עלות מעודכן להקמת מבני חינוך, בהתאם להחלטות ועדת עלות. מפתח העלות הבסיסי צמוד למדד התשומות לבנייה ולמגורים, ולהחלטות הממשלה הרלוונטיות לקידום מחירי התקציב. כחלק ממפתח העלות, התווספו המרכיבים הבאים: הסדרת נגישות לתלמידים עם מוגבלויות פיזיות, בנייה לפי תקן תרמי, מערכות לגילוי אש ועשן, חיווט מערכות חשמל וקווי תקשורת מחשבים.

ב. מפתח הבניה הבסיסי גדל בשנת 2007 ב- 10% ביחס לעדכון האחרון שבוצע. כמו כן עודכנו תוספות שניתנו בעבר וכן נוספו תוספות שלא היו בעבר בהיקף של 5% כך שמפתח העלות הבסיסי בהשוואה לשנת 2006 גדל במוצע בכ- 15%. התוספות הנוספות שניתנות החל משנת 2007 ואילך הן: מיזוג אוויר בכל הארץ (בעבר היו זכאים רק ישובים באזורי אקלים קשים), איטום כנגד גז ראדון, התאמה לדרישות פקע"ר/ו/או משרד הבריאות ו/או רשות כיבוי אש, וכן תוספת מבנה קטן לגן ילדים חד כיתתי. וכן אחוזי השיפוע הטופוגרפי, סוגי הקרקע (ביסוס) וסוגי ציפוי אבן קשיח.

ג. בשנת 2007 ניתנה תוספת חד-פעמית של 2.9% כפיצוי על ביטול תוספת עדיפות לאומית.

ד. על מפתח העלות הבסיסי מתווספות תוספות שהן ייחודיות לכל פרוייקט עפ"י קריטריוני זכאות כמפורט בטבלה, שיעודן בין היתר, שיפור המפרט הטכני והארכת חיי המבנים.

סיכום התוספות למפתח העלות הבסיסי

שם התוספת	אחוז התוספת הבסיסי ביחס למפתח העלות
1. שיפוע טופוגרפי מ-7% עד 8%	עד 3%
2. שיפוע טופוגרפי מ-8% עד 9%	עד 4%
3. שיפוע טופוגרפי מ-9% עד 10%	עד 5%
שיפוע טופוגרפי מ-10% עד 11%	עד 7%
שיפוע טופוגרפי מ-11% עד 12%	עד 9%
שיפוע טופוגרפי מ-12% עד 13%	עד 11%
שיפוע טופוגרפי מ-13% עד 14%	עד 13%
שיפוע טופוגרפי מ-14% עד 15%	עד 14%
שיפוע טופוגרפי מ-15% עד 16%	עד 15%
שיפוע טופוגרפי מ-16% עד 17%	עד 16%
שיפוע טופוגרפי מ-17% עד 18%	עד 17%
שיפוע טופוגרפי מ-18% עד 19%	עד 18%
שיפוע טופוגרפי מ-19% עד 20%	עד 19%
שיפוע טופוגרפי מעל 20%	עד 20%
הקמת קומה נוספת מעל מבנה שלא תוכנן להוספת קומה סוגי קרקע (ביסוס)	עד 10%
ביסוס בקרקעות תופחת, כגון חריסיתית, חוואר	עד 4%
ביסוס בקרקעות סלעיות ואינרטייות וכן גילום עבודות חציבה	עד 6%
ביסוס בקרקעות שפיקות ומי תהום שמחייבות שיטות ביסוס ייחודיות בנייה ביטחונית באזורי עימות:	עד 6%
בנייה ביטחונית של המבנה בלבד	עד 5%
בנייה ביטחונית של מקלטים אך לא כולל את המבנה	עד 12%
בנייה ביטחונית כולל מקלטים ומבנה	עד 17%
תוספת עבור בניית מבנה קטן:	
עד 250 מ"ר	15%
מעל 250 מ"ר עד 500 מ"ר	7.5%
מעל 500 מ"ר עד 750 מ"ר	5.0%
ציפוי אבן קשיח אחר:	
ציפוי אבן מינימום 50%	עד 3%
ציפוי אבן מינימום 75%	עד 4%
ציפוי אבן 100%	עד 5%
ציפוי קשיח אחר 100%	עד 3%
הסקה באזורים שגובהם הטופוגרפי מ-600 מ"ר מעל פני הים ומעלה	עד 10%

שם התוספת	אחוז התוספת הבסיסי ביחס למפתח העלות
מיזוג לישובים באזור ד' במפת אזורי האקלים ולבתי ספר לחינוך מיוחד בכל רחבי הארץ	עד 10%
מיזוג אויר כל הארץ למעט ישובים באזור אקלים ד' למעט ישובים הזכאים לתוספת הסקה	עד 2%
תוספת מבנה קטן לגן ילדים חד-כיתתי (לגן חד כיתתי עפ"י פרוגרמה)	עד 5%
תוספת עבור טיפול בגז ראדון	עד 2.75%
תוספת התאמת מבנה קיים (מבנה שהוקם לפני שנת 1992	
בי"ס קיים עד 8 כיתות- אם או שווה ערך עד 1,000 מ"ר ברוטו	עד 2% מהשטח הקיים
בי"ס קיים עד 16 כיתות- אם או שווה ערך לעד 2,000 מ"ר ברוטו	עד 3% מהשטח הקיים
ביה"ס קיים גדול מ- 16 כיתות- אם או גדול מ 2,000 מ"ר ברוטו	עד 4% מהשטח הקיים
תוספת ישובית (מרחק)	תוספת דיפרנציאלית בהתאם לחלוקה במפה

הערה: כל התוספות הנ"ל מתווספות למפתח הבסיסי

6006 חידוש מבנים

התקציב מיועד למימון שיפוצים יסודיים במבנים קיימים. מטרת השיפוצים לאפשר שימוש נכון ובטוח במבנים קיימים לאורך זמן. תוכנית זו כוללת, בין היתר, תקצוב 47 מיליון ש"ח להנגשת מוסדות חינוך, וזאת במסגרת תכנית רב-שנתית להנגשת כל מוסדות החינוך הקיימים לאנשים עם מוגבלויות, וכן 60 מיליון ש"ח לחיזוק מבני חינוך קיימים בפני רעידות אדמה, במסגרת תכנית רב-שנתית עפ"י החלטת ממשלה 4331 משנת 2008.